

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

DOMA ZDRAVLJA MOSTAR

2021.

Broj: 01-02-08-11-3-2729-7/21

Sarajevo, juni 2022.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II	REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
III	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	7
IV	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	8
1.	UVOD	8
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	9
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MIJERA.....	9
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	9
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE	11
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	12
6.1	BILANS USPJEHA	12
6.1.1	Prihodi	12
6.1.1.1	Poslovni prihodi.....	13
6.1.2	Rashodi	17
6.1.2.1	Poslovni rashodi	17
6.1.3	Finansijski rezultat.....	20
6.2	BILANS STANJA.....	21
6.2.1	Stalna sredstva	21
6.2.2	Tekuća sredstva.....	24
6.2.2.1	Zalihe.....	24
6.2.2.2	Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	24
6.2.2.3	Kratkoročna potraživanja i aktivna vremenska razgraničenja	25
6.2.3	Kapital.....	26
6.2.4	Dugoročna rezervisanja i razgraničenja	26
6.2.5	Obaveze	27
6.2.5.1	Kratkoročne obaveze	27
6.2.5.2	Pasivna vremenska razgraničenja	27
6.2.6	Popis sredstava i obaveza	27
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	28
6.4	IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU.....	28
6.5	BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	29
7.	JAVNE NABAVKE	29
8.	SUDSKI SPOROVI	30
9.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	30
V	PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	32
	Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine	33
	Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine	35
	Izvještaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine (Indirektna metoda).....	36
	Izvještaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na 31. 12. 2021. godine.....	38

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Doma zdravlja Mostar (u daljem tekstu: Ustanova)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine, Bilans uspjeha, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, te Bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Ustanove na 31. 12. 2021. godine, finansijsku uspjehnost, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Prihodi od prodaje učinaka u iznosu od 72.658 KM priznati su u 2021. godini, iako se nismo mogli uvjeriti da su usluge sistematskih pregleda izvršene u 2021. godini u skladu s odredbama MSFI-ja 15 – Prihodi od ugovora s kupcima. To je imalo za posljedicu da su prihodi i finansijski rezultat tekućeg perioda precijenjeni za navedeni iznos (tačka 6.1.1.1 Izvještaja – Prihodi od prodaje učinaka);**
2. **Priznavanje prihoda po osnovu Odluke Grada Mostara broj 02-40-12/21 od 27. 12. 2021. godine (donacija namjenskih novčanih sredstava povezanih s imovinom), u iznosu od 200.000 KM, nije izvršeno u skladu s odredbama MRS-a 20 – Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći, što je imalo za posljedicu da su poslovni prihodi i finansijski rezultat tekućeg perioda precijenjeni za navedeni iznos (tačka 6.1.1.1 Izvještaja – Ostali poslovni prihodi).**

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Ustanove u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- **Ustanova ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja poslovnih prostora iskazanih u poslovnim knjigama na 31. 12. 2021. godine u iznosu od 4.222.310 KM sadašnje vrijednosti. Tokom 2021. godine nisu poduzimane aktivnosti na obezbjeđenju navedene dokumentacije (tačka 6.2.1 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjem.

Ključna pitanja revizije

Osim pitanja navedenih u odjeljku Osnova za mišljenje s rezervom, utvrdili smo da nema ključnih pitanja revizije.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Ustanove odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

U sastavljanju finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Ustanove da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako rukovodstvo ili namjerava likvidirati Ustanovu ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovio Dom zdravlja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika, donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog uslijed prevare, veći je od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Ustanove;
- ocjenujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- zaključujemo o primjerenošći korištene računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo, zasnovano na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koje mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Ustanove da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima, ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo mišljenje. Naši zaključci zasnivaju se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Ustanova prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;

- ocjenjujemo cijelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, mi određujemo ona koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja, i to su ključna revizijska pitanja. Opisujemo ih u izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprečava njihovo objavljivanje, ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da ih ne treba objaviti jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvještavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Doma zdravlja Mostar za 2021. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Doma zdravlja za 2021. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- Finansijski plan, plan rada i razvoja i godišnji program rada za 2021. godinu nisu sačinjeni, a samim tim Upravni odbor nije ih odobrio, što nije u skladu s odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti i odredbama Statuta Ustanove (tačka 5. Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI-jem 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tom standardu detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Ustanove u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Ustanove odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrshishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Ustanove, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 28. 6. 2022. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA
Dragan Kolobarić
Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR
Dževad Nekić
Dževad Nekić

II REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.	Unutrašnji nadzor nad radom organizacijskih jedinica i zdravstvenih zaposlenika provoditi u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Pravilnikom o unutrašnjem stručnom nadzoru nad radom organizacijskih jedinica.	4.
2.	Uspostaviti funkciju interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.	4.
3.	Donijeti Plan integriteta i poduzeti aktivnosti na njegovoj implementaciji.	4.
4.	Potrebno je donijeti interne procedure kojima bi se definisala metodologija planiranja i osiguralo praćenje efikasnosti i ekonomičnosti realizovanih aktivnosti.	5.
5.	Sačinjavati i usvajati finansijski plan, plan rada i razvoja i godišnji program rada u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Statutom Ustanove.	5.
6.	Potrebno je da direktorica podnosi Upravnom odboru pisane tromjesečne izvještaje o cijelokupnom poslovanju, kako je propisano članom 68. Zakona o zdravstvenoj zaštiti.	5.
7.	Prihode od usluga koji proizlaze iz ugovora s kupcima priznavati u skladu s odredbama MSFI-ja 15 – Prihodi od ugovora s kupcima.	6.1.1.1
8.	Prihode i potraživanja ostvarena po osnovu zaključenog Ugovora sa Zavodom zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona za pružene usluge zdravstvene zaštite evidentirati i iskazivati u skladu s Pravilnikom o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva.	6.1.1.1
9.	Priznavanje prihoda po osnovu doniranih namjenskih novčanih sredstava povezanih s imovinom vršiti kako je propisano odredbama MRS-a 20 – Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći i Pravilnika o računovodstvu-knjigovodstvu, popisu i računovodstvenim politikama.	6.1.1.1
10.	Potrebno je donijeti interni akt kojim će se regulisati upotreba službenih vozila i normativi utroška goriva, te u skladu s tim provoditi kontrola potrošnje goriva.	6.1.2.1
11.	Poreze i doprinose na naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavati kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima.	6.1.2.1
12.	Angažovanje izvršilaca za obavljanje poslova utvrđenih Pravilnikom o radu vršiti u skladu s odredbama Zakona o radu.	6.1.2.1

13.	Na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, u skladu s MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti imovine.	6.2.1
14.	Osigurati validnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja poslovnih prostora koji su knjigovodstveno evidentirani u poslovnim knjigama.	6.2.1
15.	Usaglasiti kapital Ustanove iskazan u poslovnim knjigama i u sudskom registru.	6.2.3
16.	Godišnjim popisom obuhvatiti i kapital, dugoročna razgraničenja i rezervisanja, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o računovodstvu-knjigovodstvu, popisu i računovodstvenim politikama.	6.2.6
17.	Bilješke uz finansijske izvještaje sačinjavati u skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarada finansijskog izvještavanja.	6.5
18.	Postupke javnih nabavki provoditi uz primjenu odredbi Zakona o javnim nabavkama u dijelu primjene odgovarajućeg postupka i upućivanja zahtjeva za dostavu ponuda.	7.

III KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
 - Međunarodni računovodstveni standardi;
 - Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja;
 - Zakon o zdravstvenom osiguranju;
 - Zakon o zdravstvenoj zaštiti;
 - Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o radu;
 - Zakon o porezu na dohodak;
 - Zakon o doprinosima;
 - Zakon o javnim nabavkama;
 - Uredba o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Hercegovačko-neretvanskom kantonu;
 - Kolektivni ugovor o pravima i obavezama poslodavaca i radnika iz djelatnosti doktora medicine i stomatologije na području Hercegovačko-neretvanskog kantona;
 - Kolektivni ugovor o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva na području Hercegovačko-neretvanskog kantona;
 - Statut Doma zdravlja Mostar;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Dom zdravlja Mostar (u daljem tekstu: Ustanova) osnovan je Rješenjem Ministarstva zdravstva HR HB od 2. 8. 1994. godine i upisan u registar Rješenjem Višeg suda u Mostaru 16. 2. 1995. godine. Osnivačka, vlasnička i druga prava i obaveze nad Ustanovom preuzeo je Grad Mostar Odlukom od 23. 6. 2004. godine, a promjene podataka upisane su u registar Rješenjem Kantonalnog suda u Mostaru od 17. 5. 2005. godine.

Djelatnost Ustanove je provođenje primarne i specijalističko-konsultativne zdravstvene zaštite. Primarna zdravstvena zaštita obuhvata: djelatnost porodične medicine, zdravstvenu zaštitu djece, higijensko-epidemiološku zaštitu, hitnu medicinsku pomoć, laboratorijsku i radiološku dijagnostiku, fizikalnu rehabilitaciju, zaštitu zuba i usta, specifičnu preventivnu zaštitu mladih u osnovnim i srednjim školama, te fakultetima, imunizaciju protiv zaraznih bolesti, liječenje i rehabilitaciju u kući i druge oblike primarne zdravstvene zaštite. Specijalističko-konsultativna zdravstvena zaštita obuhvata: internističku, neurološku, hiruršku, oftalmološku, ortopedijsku, pulmološku i ORL zdravstvenu zaštitu.

Pored centralnog objekta, Ustanova pruža usluge zdravstvene zaštite u 18 ambulantih: Dom zdravlja 1, Dom zdravlja 2, Dom zdravlja 3, Cim, Ilići, Rudnik, Centar II, Stjepana Radića, Balinovac, Bijeli brije, Kruševo, Rodoč, Jasenica, Buna, Baćevići, Goranci, Polog i Potoci.

Statut, kao osnovni akt Ustanove, donesen je 2011. godine i bio je u primjeni do 18. 11. 2021. godine kada je Upravni odbor donio novi Statut, na koji je Gradsko vijeće Grada Mostara dalo saglasnost Odlukom od 23. 12. 2021. godine.

Statutom, kao osnovnim općim aktom Ustanove, utvrđen je: osnivač, naziv i sjedište, djelatnost, unutrašnja organizacija, upravljanje i rukovođenje, odlučivanje i stručna tijela, sredstva za rad, imovina i odgovornost za obaveze, nadzor i druga pitanja značajna za poslovanje.

Članom 10. Statuta utvrđeno je da Ustanovom upravlja Upravni odbor koji čine predsjednik i dva člana. Rješenjem od 2. 6. 2021. godine Gradsko vijeće Grada Mostara imenovalo je Upravni odbor, koji čine: Josip Lesko, predsjednik i članice Marijana Karlović-Vidaković i Gordana Pivić. Prethodno imenovanom Upravnom odboru, u sastavu: Jadranka Knežević, predsjednica, Senada Vujica, članica i Miro Miljko, član, istekao je mandat 2015. godine, a gradonačelnik Grada Mostara 29. 1. 2016. godine donio je Odluku o produženju mandata upravnih odbora zdravstvenim ustanovama kojima je osnivač Grad Mostar, do izbora i imenovanja novog saziva upravnih odbora.

Direktor je organ rukovođenja koji zastupa, predstavlja i rukovodi Ustanovom. Upravni odbor je Odlukom od 25. 2. 2022. godine, na koju je Grad Mostar 2. 3. 2022. godine dao saglasnost, na mjesto direktorice imenovao Kristinu Bevandu na mandatni period od četiri godine. Prethodno je, Odlukom od 22. 2. 2021. godine, na mjesto v. d. direktorice imenovana Kristina Bevanda, a Odlukom od 19. 8. 2021. godine produžen joj je mandat do konačnog imenovanja, a najviše šest mjeseci od dana imenovanja. Do 16. 2. 2021. godine funkciju direktora obnašao je Mario Kordić, imenovan Odlukom Upravnog odbora od 27. 11. 2021. godine.

Unutrašnja organizacija Ustanove utvrđena je članom 8. Statuta i članom 1 (dio III) Pravilnika o radu, kojim je definisano da se radni proces odvija kroz organizacijske cjeline. Ustanova djelatnost obavlja u okviru organizacijskih jedinica, koje čini: Uprava, Služba porodične medicine, Služba zdravstvene zaštite zuba i usta, Služba zdravstvene zaštite radnika, Služba radiološke dijagnostike, Služba hitne medicinske pomoći, Služba epidemiologije, higijene i socijalne medicine, Služba za pravne, kadrovske i opće poslove, Služba za ekonomsko-finansijske poslove, Služba za tehničko održavanje, Apoteka i druge.

Pravilnik o radu Ustanove sistematizovana su 452 radna mjesta, a od čega je na 31. 12. 2021. godine bilo popunjeno 375 radnih mjesta.

Sjedište Ustanove je u Mostaru, Ulica Hrvatskih branitelja bb.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Ustanove za 2021. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate poslovanja. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, u periodu od novembra 2021. do marta 2022. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH prvi put vrši finansijsku reviziju Ustanove za 2021. godinu s ciljem iskazivanja mišljenja o finansijskim izvještajima i usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Nakon izvršene revizije za 2021. godinu dato je ukupno 18 preporuka.

Postupanje po Pismu rukovodstvu

U toku obavljene prethodne revizije konstativali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Pismom rukovodstvu Ustanove koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke kako bi poduzeli aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2021. godinu i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

U pismu rukovodstvu dato je pet preporuka, od čega su dvije implementirane, jedna djelimično implementirana do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji, dok dvije nisu implementirane.

Implementacijom dijela preporuka datih u Pismu rukovodstvu, rukovodstvo je pokazalo spremnost za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i uspostavljanje sistema internih kontrola.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je osigurati razumno uvjerenje da Ustanova u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu sa zakonskom regulativom.

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, rukovodstvo Ustanove je odgovorno za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole u cilju ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost sistema internih kontrola je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

Revizijom je izvršeno ispitivanje sistema internih kontrola, kako bi se procijenila tačnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijski izvještaji i usklađenost sa važećim zakonskim i drugim propisima. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacione strukture i donošenje odgovarajućih internih akata.

S ciljem uspostavljanja funkcionalnog i efikasnog sistema internih kontrola, Ustanova je usvojila određeni broj internih akata i procedura. Međutim, konstatovali smo da određeni interni akti nisu bili usklađeni sa izmjenama i dopunama zakonskih i ostalih propisa koje je Ustanova u obavljanju poslova obavezna primjenjivati. Krajem 2021. godine, odnosno do okončanja revizije doneseni su novi interni akti i izvršeno je usaglašavanje sa zakonskim propisima (Pravilnik o radu, Pravilnik o računovodstvu-knjigovodstvu, popisu i računovodstvenim politikama, Pravilnik o blagajničkom poslovanju, Uputstvo o poslovanju gotovim novcem, Pravilnik o finansijskom poslovanju).

Međutim, za dio poslovnih procesa nisu doneseni interni akti: Pravilnik kojim bi se regulisala upotreba službenih vozila i normativi utroška goriva, procedure kojima bi se definisala metodologija planiranja i osiguralo praćenje efikasnosti i ekonomičnosti planiranih aktivnosti.

Sistem internih kontrola nije uspostavljen u svim procesima poslovanja i nezadovoljavajući je u dijelu: sačinjavanja i usvajanja planskih akata, izvještavanja direktora i Upravnog odbora, priznavanja prihoda, upotrebe službenih vozila i kontrole utroška goriva, provođenja postupaka javnih nabavki, zaključivanja ugovora o djelu, kao i isplata naknada članovima komisija. Za navedene slabosti i nedostatke u funkcionisanju sistema internih kontrola date su odgovarajuće preporuke u dijelovima Izvještaja u kojima su navedene nepravilnosti detaljnije obrazložene.

Unutrašnji nadzor nad radom organizacijskih jedinica i zdravstvenih zaposlenika

Ustanova je, u skladu s članovima 192. i 193. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i članom 59. Statuta, obavezna provoditi unutrašnji nadzor nad radom organizacijskih jedinica i zdravstvenih radnika. Ima usvojen Pravilnik o unutrašnjem stručnom nadzoru nad radom organizacijskih jedinica i radnika. Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Pravilnikom definisano je da se nadzor provodi prema programu za provođenja unutrašnjeg nadzora, koji je zdravstvena ustanova obavezna dostaviti resornom kantonalnom ministarstvu najkasnije do 31. 12. tekuće za sljedeću godinu.

Obavljenom revizijom konstatovali smo da nije donesen, a ni dostavljen Ministarstvu zdravstva, rada i socijalne zaštite Hercegovačko-neretvanskog kantona Godišnji plan i program obavljanja unutrašnjeg nadzora za 2021. godinu, niti je vršen unutrašnji nadzor nad radom organizacijskih jedinica i zdravstvenih zaposlenika. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Pravilnikom o unutrašnjem stručnom nadzoru nad radom organizacijskih jedinica radnika Ustanove.

Preporuka:

- **unutrašnji nadzor nad radom organizacijskih jedinica i zdravstvenih zaposlenika provoditi u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Pravilnikom o unutrašnjem stručnom nadzoru nad radom organizacijskih jedinica.**

Bezbjednosni standardi

U skladu s članom 55. Zakona o zdravstvenoj zaštiti¹ Ustanova je dužna uspostaviti sistem bezbjednosnih standarda. Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (u dalnjem tekstu: AKAZ) je jedini nadležni organ u oblasti poboljšanja kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga i akreditacije zdravstvenih ustanova u FBiH. Akreditacija podrazumijeva postupak kojim se ocjenjuje i potvrđuje da zdravstvena ustanova zadovoljava unaprijed definisane i objavljene standarde bezbjednosti i kvaliteta u procesu pružanja zdravstvene zaštite, kao i sticanje akreditacijskog statusa kod AKAZ-a. Akreditacija obuhvaća i certifikaciju i vrši se svake tri godine u skladu sa Zakonom o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu FBiH.² Članom 6. ovog Zakona definisano je da je učešće u programu akreditacije dobrovoljan proces koji se vrši na zahtjev zdravstvenih ustanova primarne i bolničke zdravstvene zaštite, a dodjeljuje se onim zdravstvenim ustanovama za koje se dokaže da su ispunile postavljene standarde i kriterije AKAZ-a.

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 46/10, 75/13

² „Sl. novine FBiH“, br. 59/05, 52/11, 6/17

Prema prezentovanim podacima, AKAZ je Ustanovi izdao akreditacije za Službu za zaštitu mentalnog zdravlja (Centar za mentalno zdravlje) još 2015. godine, a prema informaciji odgovorne osobe, redovna certifikacija nakon toga nije vršena. Također, AKAZ je za šest timova porodične medicine dodijelio akreditaciju i bezuslovnu certifikaciju sa 100% ispunjenih certifikacijskih standarda. Međutim, AKAZ nije izdao akreditacije za ostale timove porodične medicine, kao ni odjele Ustanove.

Internia revizija

Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH³ propisano je da se odredbe ovog Zakona odnose na korisnike javnih sredstava budžeta FBiH, kantona, gradova, općina i vanbudžetskih fondova, kao i pravne osobe u kojima FBiH, kantoni ili općine imaju većinsko vlasništvo. Ustanova je korisnik javnih sredstava jer se najvećim dijelom finansira iz sredstava doprinosa za zdravstveno osiguranje, putem Zavoda zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona (u daljem tekstu: ZZO HNK). Članom 3. Pravilnika o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH⁴ definisano je da se kriteriji za uspostavljanje Jedinice za internu reviziju smatraju ispunjenim kada je ispunjen najmanje jedan od propisanih kriterija (kriterij „broj zaposlenih veći od 200“ ispunjen).

Pravilnikom o radu Ustanove, kojim je definisana i organizacija i sistematizacija radnih mesta, nije sistematizovana Jedinica interne revizije, što nije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.

Preporuka:

- ***uspostaviti funkciju interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.***

Prevencija korupcije

Ustanova nije donijela plan integriteta koji predstavlja interni antikorupcijski dokument preventivnog karaktera s ciljem identifikacije aktivnosti osjetljivih na nepravilnosti i korupciju, kako bi se stvorio pravni, etički i profesionalni kvalitet rada u instituciji. Tokom 2021. godine zaposlenici, korisnici usluga niti druge osobe nisu prijavljivale korupciju u Ustanovi.

Preporuka:

- ***donijeti Plan integriteta i poduzeti aktivnosti na njegovoj implementaciji.***

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE

Finansijski plan za 2021. godinu nije sačinjen, a samim tim ni Upravni odbor nije ga odobrio, što je bila obaveza u skladu s članom 65. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i članom 16. Statuta. Također, Upravni odbor nije sačinio ni usvojio Plan rada i razvoja i Godišnji program rada za 2021. godinu u skladu s članom 65. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i članom 16. Statuta Ustanove.

Nisu donesene interne procedure o načinu, metodologiji i rokovima planiranja, niti su utvrđene procedure koje bi osigurale praćenje efikasnosti i ekonomičnosti planiranih aktivnosti.

Prema Godišnjim finansijskim izještajima, osnovne ekonomske kategorije ostvarene su u sljedećim iznosima:

³ „Sl. novine FBiH“, br. 47/08, 101/16

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 49/20

R. br.	Pozicija	Plan za 2021. godinu	Ostvareno u 2021. godinu	Ostvareno u 2020. godini	Indeks (4/5)*100
1	2	3	4	5	7
I	Prihodi	-	15.388.466	14.673.049	104,88
II	Rashodi	-	15.326.470	13.773.716	111,28
III (I-II)	Dobit prije poreza	-	61.996	899.333	6,89

Ustanova je iskazala ukupne prihode u iznosu od 15.388.466 KM, rashode u iznosu od 15.326.470 KM i višak prihoda nad rashodima u iznosu od 61.996 KM.

Najveći dio prihoda ostvaren je po osnovu realizacije Ugovora o regulisanju međusobnih odnosa u vezi s pružanjem usluga zdravstvene zaštite u 2021. godini sa Zavodom zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona u iznosu od 11.790.299 KM. Najveći dio rashoda ostvaren je po osnovu troškova bruto plaća u iznosu od 11.630.284 KM.

Upravni odbor je 14. 1. 2022. godine Gradu Mostaru podnio Godišnji izvještaj o poslovanju za 2021. godinu, u skladu s članom 65. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i članom 16. Statuta.

Također, direktorica ima obavezu da Upravnom odboru podnosi tromjesečni pismeni izvještaj o cjelokupnom poslovanju Ustanove u skladu s članom 68. Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Tokom 2021. godine predmetni izvještaji nisu sačinjavani.

Preporuke:

- ***potrebno je donijeti interne procedure kojima bi se definisala metodologija planiranja i osiguralo praćenje efikasnosti i ekonomičnosti realizovanih aktivnosti;***
- ***sačinjavati i usvajati finansijski plan, plan rada i razvoja i godišnji program rada u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Statutom Ustanove;***
- ***potrebno je da direktorica podnosi Upravnom odboru pisane tromjesečne izvještaje o cjelokupnom poslovanju, kako je propisano članom 68. Zakona o zdravstvenoj zaštiti.***

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnje finansijske izvještaje za 2021. godinu Ustanova je sačinila i dostavila nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku. Upravni odbor je Odlukom od 25. 2. 2022. godine usvojio Godišnje finansijske izvještaje, u skladu s članom 65. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i članom 16. Statuta Ustanove.

6.1 BILANS USPJEHA

6.1.1 Prihodi

U Godišnjim finansijskim izvještajima iskazani su prihodi u iznosu od 15.388.466 KM. Struktura ostvarenih prihoda prikazana je u tabeli:

	u KM	1. 1.-31. 12. 2021.	1. 1.-31. 12. 2020.
PRIHODI		15.388.466	14.658.049
Poslovni prihodi		15.371.424	14.625.845
Prihodi od prodaje učinaka		1.361.336	1.748.945
Ostali poslovni prihodi		14.010.088	12.876.900
Finansijski prihodi		143	3.129
Ostali prihodi i dobici		10.404	2.721
Prihodi iz osnova promjena računovodstvenih politika		6.495	26.354

6.1.1.1 Poslovni prihodi

Poslovni prihodi ostvareni su u iznosu od 15.371.424 i čine 99,9% ukupnih prihoda, od čega se na prihode od prodaje učinaka odnosi 1.361.336 KM i na ostale poslovne prihode 14.010.088 KM.

Prihodi od prodaje učinaka iskazani su u iznosu od 1.361.336 KM, a odnose se na prihode od: pruženih zdravstvenih usluga (1.286.209 KM), nefakturisanih usluga (72.658 KM) i participacije (2.469 KM).

Prihodi od pruženih zdravstvenih usluga iskazani su u iznosu od 1.275.849 KM, a ostvareni su obavljanjem redovne djelatnosti Ustanove, u skladu s Cjenovnikom usluga, koje nisu obuhvaćene Ugovorom sa ZZO HNK, kao i njegovim izmjenama i dopunama na koje je Upravni odbor Ustanove dao saglasnost. Evidentiranje prihoda vršeno je po osnovu izdatih računa za pružene zdravstvene usluge, a najvećim dijelom odnose se na prihode po osnovu: sistematskih pregleda, sanitetskih osiguranja, PCR i antigenskih testiranja na prisustvo virusa COVID-19, izdatih ljekarskih uvjerenja po raznim osnovama, izvršenih sanitarnih pregleda i slično. Uvidom u prezentovanu dokumentaciju u vezi iskazivanja i evidentiranja navedenih prihoda nismo uočili značajnije nepravilnosti.

Prihodi od nefakturisanih usluga iskazani su u iznosu od 72.658 KM, a odnose se na prihode od usluga za koje Ustanova nije izdala fakturu, već su priznati po osnovu Ugovora zaključenog sa Javnim preduzećem „Elektroprivreda HZHB“ d.d. Mostar.

Ugovor o nabavci usluga – Obavezni i preventivni zdravstveni pregledi radnika (u daljem tekstu: Ugovor) sa JP „Elektroprivreda HZHB“ d.d. Mostar zaključen je 5. 11. 2021. godine na iznos od 312.092 KM sa PDV-om i za period važenja od 24 mjeseca. Njime je, između ostalog, definisano da je ugovorno tijelo obavezno dostaviti narudžbenicu kojom će zatražiti izvršenje ugovorenih usluga od dobavljača, uz koju će dostaviti i popis radnika koji su predviđeni za sistematski pregled po dostavljenoj narudžbenici. Dobavljač je obavezan izvršiti realizaciju ugovorenih usluga u periodu od dva mjeseca od datuma izdavanja svake pojedinačne narudžbenice. Također, Ugovorom je definisano da će se plaćanje ugovorenih usluga izvršiti u roku od 30 dana od ispostavljanja fakture, a za njegovu provedbu utvrđeno je i podugovaranje usluga. U prilogu Ugovora je i Aneks 2-1 – Obrazac za cijenu ponude, u kojem su pojedinačno za sve organizacione jedinice JP „Elektroprivreda HZHB“ d.d. Mostar navedene grupe radnika, dodatni pregledi za određene grupe, broj radnika za koje je potrebno izvršiti sistematske pregleds, jedinična cijena po pregledu i slično.

Kao što je navedeno, Ustanova je na 31. 12. 2021. godine u poslovnim knjigama izvršila priznavanje i evidentiranje prihoda od nefakturisanih usluga i aktivnih vremenskih razgraničenja po osnovu zaključenog Ugovora na iznos od 72.658 KM. Kako je prezentovano, priznati prihod u potpunosti se odnosi na pružene usluge sistematskih pregleda JP „Elektroprivreda HZHB“ d.d. Mostar za organizacionu jedinicu „Proizvodnja električne energije“ zaključno s 31. 12. 2021. godine. Napominjemo da Ustanova nije izdala račun za usluge za koje je priznala prihod. Uvidom u prezentovanu dokumentaciju (evidencije koje se vode u Službi medicine rada) nismo mogli potvrditi da su usluge sistematskih pregleda radnika navedene organizacijske jedinice izvršene, niti smo mogli procijeniti stepen izvršenja tih usluga. Osim toga, JP „Elektroprivreda HZHB“ d.d. Mostar dostavila je narudžbenicu za obavljanje usluga sistematskih pregleda za predmetnu organizacijsku jedinicu 7. 3. 2022. godine, sa rokom izvršenja do 7. 5. 2022. godine. U Bilješkama uz finansijske izvještaje navedeno je da su usluge izvršene, kao i da su prihodi iskazani i evidentirani u skladu sa MSFI-jem 15 – Prihodi od ugovora sa kupcima. Osnovno načelo MSFI-ja 15 jeste priznavanje prihoda na način koji odražava prenos dobara, odnosno usluga na kupca. Shodno tome, smatramo da nije bilo osnova za priznavanje i evidentiranje poslovnih prihoda u skladu s ovim standardom. To je imalo za posljedicu da su aktivna vremenska razgraničenja, prihodi i finansijski rezultat precijenjeni za navedeni iznos.

Priznavanje i evidentiranje poslovnih prihoda od nefakturisanih usluga po osnovu zaključenog Ugovora sa JP „Elektroprivreda HZHB“ d.d. Mostar za obavljanje sistematskih pregleda u iznosu od 72.658 KM nije izvršeno na način propisan odredbama MSFI-ja 15 – Prihodi od ugovora sa kupcima.

Obavljenom revizijom nismo mogli potvrditi da su usluge izvršene, zbog čega nije postojao osnov za priznavanje i evidentiranje prihoda. To je imalo za posljedicu da su aktivna vremenska razgraničenja, prihodi i finansijski rezultat precijenjeni za navedeni iznos.

Preporuka:

- **prihode od usluga koji proizlaze iz ugovora s kupcima priznavati u skladu s odredbama MSFI-ja 15 – Prihodi od ugovora s kupcima.**

Ostali poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 14.010.088 KM, a najznačajniji se odnose na prihode od: ZZO HNK (12.184.998 KM), Grada Mostara (1.286.780 KM), donacija (369.226 KM), sufinansiranja zapošljavanja (54.450 KM), drugih kantonalnih zavoda za zdravstveno osiguranje (52.824 KM) i Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH (37.744 KM).

U strukturi prihoda od ZZO HNK (12.184.998 KM) najznačajniji se odnose na prihode: po osnovu zaključenog Ugovora o regulisanju međusobnih odnosa u vezi s pružanjem usluga zdravstvene zaštite u 2021. godini i aneksa zaključenih na osnovni Ugovor (11.790.299 KM), po osnovu Ugovora o nagradnom plaćanju za Tim porodične medicine (284.246 KM) i ostale prihode od ZZO HNK (108.672 KM).

Sa ZZO HNK 30. 12. 2020. godine zaključen je Ugovor o regulisanju međusobnih odnosa u vezi s pružanjem usluga zdravstvene zaštite u 2021. godini (u daljem tekstu: Ugovor). Ugovorom je utvrđena ukupna godišnja naknada u iznosu od 10.365.035 KM, koju će kupac davaocu usluga plaćati kao mjesecnu tranšu u iznosu od 863.848 KM. Ugovoren i znos mjesecne tranše služi za finansiranje troškova usluga zdravstvene zaštite osiguranih osoba prema izračunu koji uključuje: trošak rada, sredstva za rad, potrošni medicinski materijal, kao i trošak rada nezdravstvenih radnika. Aneksom na osnovni Ugovor koji je zaključen 31. 3. 2021. godine Ustanovi su odobrena sredstva u iznosu od 975.365 KM u svrhu finansiranja zdravstvenih usluga za liječenje COVID-19 oboljelih osiguranika.

Ugovorom je definisano da su sredstva od naplaćene premije osiguranja i participacije prihod ZZO HNK, koja će se u visini i na način utvrđen odlukama Upravnog odbora doznačiti davaocu usluga. Tokom 2021. godine Upravni odbor ZZO HNK donio je dvije odluke kojima su Ustanovi doznačena novčana sredstva koja su prikupljena od premije osiguranja i participacije u ukupnom iznosu od 258.174 KM.

Preostali dio doznačenih sredstava od ZZO HNK odnosi se na sufinansiranje troškova specijalizacije za sedam doktora specijalizanata porodične medicine (140.000 KM) i ugovoreno stimulativno plaćanje verificiranih timova (51.725 KM).

Ustanova je prihode i potraživanja ostvarena na osnovu Ugovora zaključenog sa ZZO HNK evidentirala i iskazala u okviru ostalih poslovnih prihoda, odnosno drugih kratkoročnih potraživanja, što nije u skladu s članovima 18. i 53. Pravilnika o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za privredna društva,⁵ kojim je propisano da se prihodi od prodaje usluga iskazuju u okviru grupe konta 61 – Prihodi od prodaje učinaka, a potraživanja po osnovu prodaje učinaka na domaćem tržištu u okviru grupe konta 211-kupci u zemlji.⁶

Osim navedenog, sa ZZO HNK i ugovornim porodičnim doktorom 9. 4. 2021. godine zaključen je Ugovor o nagradnom plaćanju za Tim porodične medicine. Ugovorom su regulisana prava, obaveze i odgovornosti o uslovima, načinu i visini isplate nagradnog plaćanja Timu porodične medicine za pružene ugovorene usluge, praćenje i kontrolu izvršenja i druga prava i obaveze. Tokom 2021. godine za timove porodične i pedijatrijske medicine od ZZO HNK odobrena su sredstva za nagradno plaćanje u iznosu od 284.246 KM.

Ostali prihodi ostvareni od ZZO HNK (108.672 KM) najvećim dijelom se odnose na prihode po osnovu pruženih usluga zubarske protetike (55.750 KM) i usluga izrade ortodontskih aparata (41.750 KM).

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 82/10

⁶ Pravilnik o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za privredna društva (Sl. novine FBiH br. 82/10) grupa konta 61 – prihodi od prodaje učinaka, odgovara Pravilniku o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva (Sl. novine FBiH br. 81/21) grupa konta 62 – Prihodi od prodaje usluga.

Preporuka:

- prihode i potraživanja ostvarena po osnovu zaključenog Ugovora sa Zavodom zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona za pružene usluge zdravstvene zaštite evidentirati i iskazivati u skladu s Pravilnikom o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva.

Prihodi od Grada Mostara iskazani su u iznosu od 1.286.780 KM. Najveći dio sredstava u iznosu od 646.080 KM utvrđen je Budžetom Grada Mostara za 2021. godinu i odobren Ustanovi po osnovu odluka koje su donesene na kvartalnom nivou (odobrena sredstva za jedan kvartal 161.520 KM) u svrhu sufinansiranja obaveza iz potpisanih kolektivnih ugovora iz oblasti zdravstva. Prema prezentovanoj dokumentaciji, sredstva odobrena na kvartalnom nivou su periodično pravdana nakon isplate plaća radnicima i izvještaji dostavljeni Gradu Mostaru. Odlukom o isplati finansijskih sredstava iz Rebalansa budžeta Grada Mostara za 2021. godinu od 31. 12. 2021. godine odobrena su sredstva u iznosu od 323.040 KM u svrhu sufinansiranja obaveza iz potpisanih kolektivnih ugovora iz oblasti zdravstva, koja su na račun Ustanove uplaćena u martu 2022. godine. Budući da su odobrena sredstva osigurana Budžetom i Rebalansom budžeta Grada Mostara za 2021. godinu, priznata su kao prihod perioda, jer su odobrena za pokriće tekućih izdataka (troškova plaća) koji su iskazani kao rashodi perioda.

Osim navedenih, Grad Mostar (Štab civilne zaštite) je Odlukom broj 02-40-12/21 od 27. 12. 2021. godine Ustanovi, odnosno Službi za prvu medicinsku pomoć odobrio isplatu sredstava u iznosu od 200.000 KM u svrhu nabavke neophodnog sanitetskog materijala za provođenje mjera obezbjeđenja pružanja prve medicinske pomoći u slučajevima pojave virusnih zaraza. U skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća⁷ i podzakonskim propisima sredstva su odobrena iz sredstava civilne zaštite, a isplatit će se Ustanovi u dva obroka. Odlukom je utvrđeno da je Ustanova obavezna sačiniti izvještaj o utrošenim sredstvima i dostaviti ga Štabu civilne zaštite. Skrećemo pažnju da nam je prezentovana određena dokumentacija za koju ne možemo potvrditi da se odnosi na namjenski utrošak sredstva odobrenih po ovoj Odluci, budući da se radi o ulaznim računima za nabavku sanitetskog materijala prije datuma Odluke. Također, do 31. 12. 2021. godine nije primljen novac, niti je prezentovan dokument iz kojega bi bilo vidljivo da je vršena nabavka sanitetskog materijala po osnovu ove Odluke. Prezentovan je dokument (Izvod sa UniCredit banke d.d. Mostar) na kojem se vidi da je na račun Ustanove 1. 4. 2022. godine izvršena uplata po Odluci Grada Mostara br. 02-40-2/22 od 100.000 KM. Uvidom u prezentovanu dokumentaciju nismo se uvjerili da su sredstva uplaćena na osnovu Odluke od 27. 12. 2021. godine.

Obavljenom revizijom konstatovano je da je Ustanova priznala potraživanja od Grada Mostara u korist prihoda u visini ukupno odobrenih sredstava po Odluci (200.000 KM). Prema prezentovanoj dokumentaciji, a imajući u vidu da je Odluka donesena krajem godine, te da je članom 1. definisano da su sredstva odobrena u svrhu nabavke sanitetskog materijala (u Odluci nije navedeno da su sredstva namijenjena za pokriće već nastalih troškova po osnovu nabave sanitetskog materijala – refundacija), smatramo da nije bilo osnova za priznavanje prihoda u 2021. godini, već je trebalo priznati odgođene prihode (pasivna vremenska razgraničenja). **Priznavanje prihoda na ovaj način nije u skladu s odredbama MRS-a 20 – Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći, kojima je definisano da se državna bespovratna davanja priznaju u dobit ili gubitak na sistemskom osnovu, tokom perioda u kojima Ustanova povezane troškove, za čije su pokriće davanja namijenjena, priznaje kao rashode. Bespovratna davanja povezana s imovinom iskazuju se kao odgođeni prihod koji se priznaje u dobit ili gubitak na sistemskom osnovu tokom korisnog vijeka trajanja imovine. Također, priznavanje prihoda na ovaj način nije u skladu ni sa članom 49. Pravilnika o računovodstvu-knjigovodstvu, popisu i računovodstvenim politikama. To je imalo za posljedicu da su ostali prihodi i finansijski rezultat precijenjeni za navedeni iznos.**

⁷, „Sl. novine FBiH“, br. 39/03, 22/06, 43/10

Preporuka:

- **priznavanje prihoda po osnovu doniranih namjenskih novčanih sredstava povezanih s imovinom vršiti kako je propisano odredbama MRS-a 20 – Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći i Pravilnika o računovodstvu-knjigovodstvu, popisu i računovodstvenim politikama.**

Prihodi od donacija iskazani su u iznosu od 369.226 KM, a najveći dio u iznosu od 194.715 KM odnosi se na prihode od donacija vezanih za sredstva – prenos s odgođenih prihoda u skladu s odredbama MRS-a 20 – Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći. U okviru prihoda od donacije evidentirani su i prihodi od primljenih kratkoročnih donacija u iznosu od 174.511 KM koje su utrošene tokom 2021. godine.

U strukturi utrošenih kratkoročnih donacija najznačajnije se odnose na: prihode po osnovu Projekta RACE (67.733 KM), prihode od Središnjeg državnog ureda za Hrvate van Hrvatske (61.687 KM) i prihode u visini utrošenih doniranih materijalnih sredstava od raznih donatora u svrhu borbe protiv COVID-a 19 (34.479 KM).

Projekat RACE – Poboljšanje kvaliteta usluga u javnom zdravstvu i sektoru socijalne zaštite u prekograničnom području (u daljem tekstu: Projekat) regulisan je po osnovu zaključenog Ugovora o sufinansiranju (Subsidy contracta) od 15. 2. 2020. i Partnerskog sporazuma o prekograničnoj saradnji između Hrvatske – BiH – Crne Gore od 5. 3. 2020. godine, s ciljem uspješne realizacije Projektnih aktivnosti u Interreg IPA Programu prekogranične saradnje Hrvatska – BiH – Crna Gora 2014–2020. godine. Korisnici Programa su: Ustanova kao nosilac projekta, Zavod za hitnu medicinu Zagrebačke županije i Zavod za hitnu medicinsku pomoć Crne Gore. Ustanova je zadužena za koordinaciju i nadzor svih projektnih aktivnosti, te za aktivnosti organizacije i provođenja vježbe „masovne nesreće“ na kojoj će učestvovati svi projektni partneri. Projekat je počeo 15. 2. 2020. godine, a planirani završetak Projekta je 14. 5. 2022. godine.

Sporazumom je regulisano finansiranje na način da korisnici obezbijede dio sredstava po osnovu učešća (minimum 15%) od ukupnog budžeta Projektne aktivnosti. Ukupan budžet Projekta iznosi 940.443 EUR (1.839.347 KM) od toga na sufinansiranje Projekta se odnosi 799.377 EUR (1.563.345 KM) i učešće u finansiranju 141.066 EUR (275.901 KM). Za Ustanovu je planiran ukupan budžet u iznosu 415.389 EUR (812.430 KM), sufinansiranje programa u iznosu 353.081 EUR (690.566 KM), a učešće Ustanove u projektu je 62.308 EUR (121.864 KM).

Priznati prihod u 2021. godini odnosi se na pokriće: troškova angažovanja osoblja (39.731 KM), angažovanja vanjskih eksperata za edukaciju (13.289 KM), angažovanja vanjskih eksperata za tehničku pomoć (5.110 KM), administrativnih troškova (5.960 KM) i putnih troškova (3.643 KM). Tokom trajanja Projekta Ustanova ima obavezu dostavljati polugodišnje izvještaje o utrošku sredstava (maj/novembar). Posljednji izvještaj dostavljen je u novembru 2021. godine i odobren je.

Ustanovi su odobrena novčana sredstva u iznosu od 100.000 KM od Središnjeg državnog ureda za Hrvate van Republike Hrvatske za finansijsku podršku nabavke lijekova, potrošnog ugradbenog, medicinskog i ostalog materijala u svrhu suzbijanja epidemije COVID 19 po osnovu Zaključenog ugovora od 15. 4. 2020. godine. Tokom 2021. godine utrošeno je 61.687 KM sredstava za potrebu izrade COVID briseva i u istom iznosu priznati su prihodi od kratkoročnih razgraničenja.

Prihodi od sufinansiranja zapošljavanja (54.450 KM) odnose se na refundaciju sredstava po osnovu programa zapošljavanja od Službe za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanskog kantona (12 radnika po programima iz 2020. godine i dva radnika po programima iz 2021. godine).

Prihodi od kantonalnih zavoda za zdravstveno osiguranje (52.824 KM) odnose se na sredstva od pruženih usluga primarne i specijalističko-konsultativne zdravstvene zaštite osiguranicima po osnovu ugovora o načinu i postupku korištenja zdravstvene zaštite osiguranika i studenata koje je Ustanova zaključila sa kantonalnim zavodima kojima osiguranici pripadaju.

Prihodi od Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH (37.744 KM) odnose se na usluge prevoza dijaliznih pacijenata, koje se finansiraju iz Fonda solidarnosti FBiH.

6.1.2 Rashodi

U Godišnjim finansijskim izvještajima iskazani su rashodi u iznosu od 15.326.470 KM. Struktura ostvarenih rashoda prikazana je u tabeli:

	u KM	
	1. 1.-31. 12. 2021.	1. 1.-31. 12. 2020.
RASHODI	15.326.470	13.773.716
Poslovni rashodi:	15.313.582	13.753.524
Materijalni troškovi	1.589.970	1.055.119
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	13.040.706	12.081.146
Troškovi proizvodnih usluga	33.832	41.331
Amortizacija	326.307	270.504
Troškovi rezervisanja	6.673	0
Nematerijalni troškovi	316.094	305.425
Finansijski rashodi	5.606	13.680
Ostali rashodi i gubici	2.516	6.038
Rashodi iz osnova promjene računovodstvenih politika	4.766	473

6.1.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u visini od 15.313.582 KM i veći su za 1.560.058 KM u odnosu na prethodnu godinu. Najznačajnije uvećanje nastalo je na troškovima plaća i ostalih ličnih primanja (959.560 KM).

Materijalni troškovi

Materijalni troškovi iskazani su u visini od 1.589.970 KM a odnose se na: utrošene sirovine i materijal (1.255.924 KM), utrošenu energiju i gorivo (233.728 KM), utrošene rezervne dijelove (57.284 KM) i otpis sitnog materijala, ambalaže i autoguma (43.034 KM).

Troškovi sirovina i materijala, iskazani u iznosu od 1.255.924 KM, odnose se na utrošeni: laboratorijski materijal (705.578 KM), sanitetski materijal (249.512 KM), lijekove (92.674 KM), zubarski materijal (90.239 KM), uredski materijal (41.295 KM), materijal za čišćenje (37.538 KM), materijal od donacija (34.958 KM) i ostale materijale (4.131 KM). Testiranjem realizacije uzorkovanih ugovora o nabavkama za navedene troškove nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

Troškovi energije i goriva, iskazani u iznosu od 233.728 KM, odnose se na: električnu energiju (125.171 KM), gorivo (62.794 KM), lož ulje i mazut (43.257 KM) i plin (2.506 KM). Troškovi goriva iskazani su u iznosu od 62.794 KM. **Ustanova raspolaže sa 28 službenih vozila, te nema donesen interni akt kojim bi se regulisala upotreba službenih vozila i normativi utroška goriva za službena vozila. Također, nije prezentovana nikakva druga dokumentacija koja bi potvrdila način na koji je regulisana upotreba vozila, niti da se provodi kontrola potrošnje goriva. Shodno navedenom, konstatujemo da nisu stvorenii uslovi za obavljanje kontrole korištenja službenih vozila i utroška goriva.**

Preporuka:

- ***potrebno je donijeti interni akt kojim će se regulisati upotreba službenih vozila i normativi utroška goriva, te u skladu s tim provoditi kontrola potrošnje goriva.***

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja zaposlenih iskazani su u iznosu od 13.040.706 KM, a u odnosu na prethodnu godinu veći su za 959.560 KM, odnosno za 7,94%, što je u najvećoj mjeri posljedica stupanja na snagu novog Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i radnika

u oblasti zdravstva na području Hercegovačko-neretvanskog kantona.⁸ Struktura ovih troškova prikazana je u tabeli:

	1. 1. - 31. 12. 2021.	1. 1. - 31. 12. 2020.	u KM
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	13.040.706	12.081.146	
Troškovi plaća i naknada plaća zaposlenima	11.630.284	10.841.756	
Troškovi ostalih primanja, naknada i prava zaposlenih	1.185.281	957.438	
Troškovi naknada ostalim fizičkim licima	225.141	281.952	

Plaće zaposlenih u Ustanovi se obračunavaju i isplaćuju u skladu s Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i radnika na području Hercegovačko-neretvanskog kantona, Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u djelatnosti doktora medicine i stomatologije na području Hercegovačko-neretvanskog kantona ⁹(u daljem tekstu: Kolektivni ugovori), te Pravilnikom o radu Ustanove sa izmjenama i dopunama (u daljem tekstu: Pravilnik o radu).

Pravilnikom o radu utvrđena je plaća radnika za obavljeni rad, koja se sastoji od osnovne plaće, dijela plaće za radni učinak i uvećane plaće na ime otežanih uslova rada, prekovremenog rada, noćnog rada, rada u dane sedmičnog odmora, kao i rada za vrijeme praznika u skladu sa Kolektivnim ugovorima. Osnovna plaća utvrđuje se kao umnožak najniže satnice, pripadajućeg koeficijenta složenosti i mjesecnog fonda sati. Pravilnikom o radu razvrstana su pojedinačna zanimanja u grupe složenosti i utvrđeni su koeficijenti u intervalu od 1,2 za jednostavne poslove pa do 5,0 za složene poslove. Najviša isplaćena neto plaća iznosila je 4.521 KM, najniža 374 KM, dok je prosječna neto plaća iznosila 1.497 KM.

Kolektivni ugovori doneseni su 2018. godine, a njihovom primjenom utvrđena je najniža neto satnica iz oblasti zdravstva u iznosu od 2,30 KM. Kolektivni ugovor o pravima i obavezama poslodavaca i radnika iz oblasti doktora medicine i stomatologije na području Hercegovačko-neretvanskog kantona istekao je u septembru 2021. godine, ali ga je Ustanova nastavila primjenjivati do kraja godine, dok je za radnike iz oblasti zdravstva donesen novi Kolektivni ugovor u maju 2021. godine. Pravilnik o radu nije bio usaglašen sa Kolektivnim ugovorima u dijelu utvrđenih koeficijenata složenosti rada (obračun plaća vršen u skladu sa važećim Kolektivnim ugovorima). Međutim, novi Pravilnik o radu, koji se usvojen u martu 2022. godine, usaglašen je sa odredbama utvrđenim Kolektivnim ugovorima.

Radno vrijeme zaposlenih regulisano je internim aktima i u skladu je sa Kolektivnim ugovorima, Zakonom o radu i važećim podzakonskim aktima.

Troškovi ostalih primanja, naknada i prava zaposlenih iskazani su u iznosu od 1.185.281 KM i njihovu strukturu čine: naknade za topli obrok (788.045 KM), regres za godišnji odmor (184.842 KM), naknade za prevoz na posao i sa posla (101.097 KM), pomoći u slučaju bolesti i smrti (51.600 KM), otpremnine (20.906 KM), troškovi službenih putovanja (19.291 KM), naknada za odvojeni život (8.637 KM), naknade za stručno usavršavanje (8.214 KM), kotizacije za seminare i simpozije (2.050 KM) i naknade ostalih troškova zaposlenih (600 KM).

Naknada za topli obrok obračunata je i isplaćena u iznosu od 1% prosječne neto plaće u FBiH, kako je utvrđeno Pravilnikom o radu.

Regres za godišnji odmor obračunat je i isplaćen u visinu od 50% prosječne neto plaće isplaćene u FBiH u posljednja tri mjeseca u iznosu od 489 KM za sve zaposlenike, u skladu sa Odlukom o isplati regresa za 2021. godinu koju je Upravni odbor donio 21. 4. 2021. godine.

Uvidom u obračune plaća i naknade troškova plaća koje smo uzeli u uzorak (januar, septembar i decembar) nismo utvrdili značajnije nepravilnosti.

Troškovi naknada ostalim fizičkim licima iskazani su u iznosu od 225.141 KM, a odnose se na: naknade članovima odbora i komisija (50.109 KM) i naknade po osnovu ugovora o djelu (175.032 KM).

⁸ „Narodne novine Hercegovačko-neretvanskog kantona“, br. 3/21

⁹ „Narodne novine Hercegovačko-neretvanskog kantona“, br. 5/18

Troškovi naknada članovima odbora i komisija iskazani su u neto iznosu od 40.519 KM (porez i doprinosi 9.590 KM), a najznačajniji se odnose na neto naknade članovima Upravnog odbora (15.349 KM) i naknade za rad u komisijama (18.250 KM).

Troškovi naknada članova Upravnog odbora iskazani su u neto iznosu od 15.349 KM, a regulisani su Odlukom o visini naknade za rad predsjednika i članova upravnih odbora ustanova zdravstvene zaštite kojima je osnivač Grad Mostar, koju je 2012. godine donijelo Gradsko Vijeće Grada Mostara. Navedenom Odlukom utvrđena je mjeseca naknada predsjedniku Upravnog odbora u visini 50% prosječne neto plaće isplaćene u FBiH u prethodna tri mjeseca prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku. Mjeseca naknada članova Upravnog odbora utvrđena je u visini 80% od iznosa mjesecne naknade predsjednika Upravnog odbora. Isplata mjesecnih naknada nije uslovljena prisustvom sjednici. Tokom 2021. godine Upravni odbor je održao osam redovnih i dvije vanredne sjednice.

Naknade za rad u komisijama iskazane su u neto iznosu od 18.250 KM, a odnose se na formirane komisije za provođenje postupaka javnih nabavki (13.600 KM) i naknade imenovanim članovima Etičkog komiteta Ustanove (4.650 KM). **Obračun i isplata naknada za rad imenovanim zaposlenicima u komisijama nisu imale tretman oporezivog prihoda od nesamostalne djelatnosti, što nije u skladu s odredbama Zakona o porezu na dohodak,¹⁰ Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak,¹¹ kao ni odredbama članova Zakona o doprinosima¹² i Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa.¹³**

Preporuka:

- **poreze i doprinose na naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavati kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima.**

Naknade po osnovu ugovora o djelu iskazane su u neto iznosu od 146.830 KM (porez i doprinosi 28.202 KM), a najznačajnije se odnose na naknade za pružanje zdravstvenih usluga (108.812 KM), naknade za mrtvozorstva koja se finansiraju iz sredstava Ministarstva zdravstva, rada i socijalne zaštite Hercegovačko-neretvanskog kantona (18.657 KM) i naknade za provođenje PAT programa¹⁴ (12.624 KM).

Prema prezentovanoj dokumentaciji, tokom 2021. godine za sistematizovana radna mjesta zaključeni su ugovori o djelu sa 15 vanjskih saradnika za pružanje medicinskih zdravstvenih usluga, što predstavlja redovne poslove Ustanove (poslovi doktora specijaliste: medicine rada, radiolog, ginekolog, pedijatar, oftalmolog, hirurg i poslovi medicinske sestre). Trošak neto naknada po predmetnim ugovorima iskazan je u iznosu od 66.752 KM. Ugovori se najčešće zaključuju na period od šest, devet ili 12 mjeseci, a vrijednosti naknada definisane su u iznosima od 100 KM po dolasku do 1.800 KM na mjesечnom nivou. Obračun naknada vrši se na osnovu Izvještaja osobe angažovane za obavljanje ugovorenih poslova.

Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da internim aktima Ustanove nisu regulisani predmeti ugovora o djelu i njihovo zaključivanje. Također, nije prezentovana dokumentacija iz koje bi se moglo utvrditi na koji način se vrši izbor angažovanih osoba po osnovu ugovora o djelu.

Predmeti ugovora o djelu uređeni su Zakonom o obligacionim odnosima kojim je definisano da se ugovori o djelu zaključuju za jasno definisane, konkretne poslove jednokratnog karaktera, dok se za obavljanje poslova koji su sistematizovani i spadaju u redovnu djelatnost izvršioci angažuju u skladu sa Zakonom o radu.

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13

¹¹ „Sl. novine FBiH“, br. 48/21, 77/21 i 20/22

¹² „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 34/18, 99/19 i 4/21

¹³ „Sl. novine FBiH“, br. 64/08, 81/08, 98/15, 6/17, 38/17, 39/18, 12/21 i 6/22

¹⁴ „PAT“ - Program dodatne obuke za doktore i medicinske radnike iz oblasti porodične medicine

Ne možemo potvrditi osnovanost zaključivanja ugovora o djelu sa vanjskim saradnicima za obavljanje poslova vezanih za pružanje zdravstvenih usluga, koji se obavljaju u kontinuitetu tokom cijele godine, sistematizovani su i spadaju u redovnu djelatnost, u iznosu od 66.752 KM. Navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o radu.

Preporuka:

- **angažovanje izvršilaca za obavljanje poslova utvrđenih Pravilnikom o radu vršiti u skladu s odredbama Zakona o radu.**

Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 33.832 KM a odnose se na: troškove ostalih usluga (17.882 KM), troškove usluga održavanja opreme i softvera (14.768 KM), troškove zakupa (948 KM) i troškova reklame i sponzorstva (234 KM). Obavljenom revizijom nismo utvrdili značajnije nepravilnosti u vezi navedenih troškova.

Amortizacija

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 326.307 KM, od čega se na troškove amortizacije obračunate na donirana sredstva odnosi 194.715 KM, a na amortizaciju stalnih sredstava nabavljenih iz vlastitih izvora 131.592 KM.

Troškovi rezervisanja

Troškovi rezervisanja iskazani su u iznosu od 6.673 KM a čine ih rezervisanja po započetim sudskim sporovima pokrenutim protiv Ustanove (detaljnije obrazloženo u tački 8. Izvještaja).

Nematerijalni troškovi

Nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 316.094 KM a odnose se na: troškove neproizvodnih usluga (91.155 KM), troškove poreza, naknada, taksi i drugih dadžbina (83.782 KM), troškove poštanskih i telekomunikacijskih usluga (68.462 KM), ostale nematerijalne troškove (31.252 KM), troškove premija osiguranja (29.767 KM), troškove reprezentacije (6.905 KM) i troškove platnog prometa (4.771 KM).

Troškovi neproizvodnih usluga, iskazani u iznosu od 91.155 KM, u najvećoj mjeri se odnose na: troškove za odvoz otpada (31.694 KM), ostale usluge posredovanja (24.327 KM) i troškove advokatskih usluga (18.516 KM). Obavljenom revizijom nismo utvrdili značajnije nepravilnosti za navedene troškove.

6.1.3 Finansijski rezultat

U 2021. godini iskazan je pozitivan finansijski rezultat (višak prihoda nad rashodima) u iznosu od 59.828 KM (dubit prije oporezivanja iznosi 61.996 KM). Porez na dobit u iznosu od 2.168 KM obračunat je na višak prihoda nad rashodima koji se ostvaruju za obavljanje djelatnosti na tržišnom osnovu.

Finansijski rezultat je precijenjen s obzirom na to da je Ustanova neosnovano priznala prihode od prodaje učinaka u iznosu od 72.658 KM i prihode po osnovu Odluke Grada Mostara br. 02-40-12/21 od 27. 12. 2021. godine (donacija namjenskih novčanih sredstava povezanih s imovinom) u iznosu od 200.000 KM, što je detaljnije obrazloženo u tački 6.1.1.1 Izvještaja. Skrećemo pažnju da je navedeno imalo za posljedicu iskazivanje pozitivnog finansijskog rezultata za 2021. godinu.

Ostvareni višak prihoda nad rashodima za 2021. godinu manji je u odnosu na prethodnu godinu za 837.337 KM ili za 93,1%. Naime, Ustanova je u 2020. godini zaključila Ugovor o poslovnoj saradnji pri liječenju COVID-19 pacijenata sa Sveučilišnom kliničkom bolnicom Mostar. Na osnovu Odluke o izolaciji i liječenju osoba oboljelih od COVID-a 19 koju je donijelo Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite HNK, a radi oslobađanja bolničkih kapaciteta i rasterećenja zdravstvenog kadra, Ustanova je smještala, liječila i pružala usluge pacijentima oboljelim od COVID-a 19.

Ugovor je zaključen na neodređeno vrijeme, a Ustanova je u 2020. godini po ovom osnovu izdala dvije fakture u ukupnom iznosu od 899.000 KM i iskazala prihod u istom iznosu. Prema prezentovanim podacima tokom 2021. godine nisu evidentirane usluge po navedenom Ugovoru.

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Stalna sredstva

Struktura stalnih sredstava na datum bilansa je:

	u KM	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI		7.632.277	7.644.303
Nematerijalna sredstva		44.840	43.335
Nekretnine, postrojenja i oprema		7.587.437	7.600.968

Pravilnikom o računovodstvu-knjigovodstvu, popisu i računovodstvenim politikama Ustanove utvrđeno je da se stalna sredstva (materijalna i nematerijalna) početno vrednuju i iskazuju po trošku nabavke. Trošak nabavke stalnih sredstava sačinjavaju: fakturna vrijednost dobavljača, troškovi prevoza, pripreme mjesta, špeditera, montaže i naknade, utovara, pretovara i istovara, uvozne dadžbine, nepovratni porezi i druge dažbine, interni troškovi i ostali troškovi direktno vezani za dovođenje sredstva u radno stanje za namjeravanu upotrebu.

Nematerijalna sredstva iskazana su u iznosu od 44.840 KM (nabavne vrijednosti 148.438 KM i ispravke vrijednosti 103.598 KM). Najveći dio se odnosi na kompjuterski programski softver u iznosu od 19.329 KM (nabavne vrijednosti 119.819 KM i ispravke vrijednosti 100.490 KM) i vozilo dato na korištenje Ustanovi od Grada Mostara u iznosu od 19.731 KM (nabavne vrijednosti od 22.666 KM i ispravke vrijednosti od 2.935 KM). Tokom 2021. godine izvršeno je povećanje nematerijalnih sredstava u iznosu od 8.190 KM, koje se odnosi na ulaganja u vozilo (5.850 KM) i usluge nadogradnje softvera (2.340 KM). Smanjenje nematerijalnih sredstava izvršeno je za iznos obračunate amortizacije od 5.986 KM.

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 7.587.437 KM (nabavne vrijednosti 12.735.022 KM, ispravke vrijednosti 5.147.585 KM) i predstavljaju najznačajniji dio stalnih sredstava.

Struktura i promjene na materijalnoj imovini prikazani su u tabeli:

Opis		Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Alati, pogonski i kancelar. namještaj	Transportna sredstva	Mat. sred. u pripremi	Ukupno
1		3	4	5	6	7	8
1	Nabavna vrijednost						
	na 1. 1. 2021.	7.171.817	3.501.885	462.578	1.379.549	10.530	12.526.359
	direktna povećanja u 2021.	4.247	109.156	15.182	173.628	7.137	309.350
	prenos sa pripreme	0	0	0	0	0	0
	otuđenje i rashodovanje	0	22.435	5.894	72.357	0	100.686
	ostalo	0	0	0	0	0	0
	na 31. 12. 2021.	7.176.064	3.588.606	471.866	1.480.820	17.667	12.735.023
2	Akumulirana amortizacija						
	na 1. 1. 2021.	1.353.070	2.270.329	362.173	939.819	0	4.925.391
	amortizacija za 2021.	80.164	167.331	13.966	58.160	0	319.621
	otuđenje i rashodovanje	0	19.175	5.894	72.357	0	97.426
	na 31. 12. 2021.	1.433.234	2.418.485	370.245	925.622	0	5.147.586
3	Neto knjigovodstvena vrijednost						
	na 1. 1. 2021.	5.818.747	1.231.556	100.405	439.730	10.530	7.600.968
	na 31. 12. 2021.	5.742.830	1.170.121	101.621	555.198	17.667	7.587.437

U okviru materijalnih stalnih sredstava iskazane su sljedeće pozicije:

Građevinski objekti iskazani su u iznosu od 5.742.830 KM (nabavne vrijednosti od 7.176.064 KM, ispravke vrijednosti od 1.433.234 KM). Tokom 2021. godine izvršeno je povećanja vrijednosti građevinskih objekata za iznos ulaganja (4.247 KM), dok je smanjenje izvršeno za iznos obračunate amortizacije (80.165 KM).

Postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 1.170.121 KM (nabavne vrijednosti od 3.588.606 KM i ispravke vrijednosti od 2.418.485 KM), a čine ih: medicinski aparati, uređaji i oprema, stomatološka oprema, oprema za očnu ordinaciju, kancelarijska oprema, računarska oprema i mreža, oprema za grijanje, ventilaciju i klima uređaji, postrojenja i oprema za parking sistem i ostala postrojenja i oprema. Povećanje postrojenja i opreme evidentirano tokom 2021 godine iskazano je u iznosu od 109.156 KM, a odnosi se na nabavku medicinskih aparata i uređaja (91.246 KM), klima uređaja (6.167 KM), uredske oprema (5.917 KM) i stomatološke opreme (5.825 KM), dok se smanjenje postrojenja i opreme odnosi na iznos obračunate amortizacije (167.331 KM). Tokom 2021 godine na prijedlog Komisije za popis stalnih sredstava i sitnog inventara stavljena je van upotrebe i isknjižena iz poslovnih knjiga medicinska i kancelarijska oprema sadašnje vrijednosti 3.260 KM (nabavne vrijednosti 22.435 KM i otpisane vrijednosti 19.175 KM).

Alati, pogonski i kancelarijski namještaj iskazani su u iznosu od 101.621 KM (nabavne vrijednosti od 471.866 KM, ispravke vrijednosti od 370.245 KM), a odnose se na specijalni alat i inventar i ostali krupni inventar-uredski namještaj. Povećanje alata, pogonskog i uredskog namještaja izvršeno je za iznos nabavke uredskog namještaja od 15.182 KM, dok je smanjenje izvršeno za iznos obračunate amortizacije (13.966 KM) i iznos rashodovane imovine od 5.894 KM (nabavne vrijednosti i otpisane vrijednosti).

Transportna sredstva iskazana su u iznosu 555.198 KM (nabavne vrijednosti od 1.480.820 KM, ispravke vrijednosti od 925.622 KM). Povećanje transportnih sredstava izvršeno je za iznos nabavke i održavanja službenih vozila od 173.628 KM, dok je smanjenje izvršeno za iznos obračunate amortizacije (58.160 KM) i iznos otpisanih transportnih sredstava od 72.357 KM (nabavne i otpisane vrijednosti).

Nabavka sedam službenih vozila za potrebe timova kućne njegе izvršena je od dobavljača „Apolo“ d.o.o. Mostar putem otvorenog postupka javne nabavke u iznosu od 152.040 KM.

Odlukom o isknjižavanju vozila i njihovom trajnom rješavanju utvrđeno je da će se četiri službena vozila, koja su u potpunosti otpisana, rashodovati i isknjižiti iz poslovnih knjiga (detaljnije u tački 6.2.6 Izvještaja)

Amortizacija stalnih sredstava vrši se linearnom metodom otpisa, a godišnje amortizacijske stope utvrđuju se prema procijenjenom vijeku trajanja, odnosno priticanju ekonomskih koristi od korištenja i upotrebe stalnih sredstava, u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu-knjigovodstvu, popisu i računovodstvenim politikama. Amortizacija stalnih sredstava imovine vrši se po stopama utvrđenim u Odluci o amortizaciji stalne imovine i otpisu sitnog inventara, i to za svako pojedinačno sredstvo, a stope koje se koriste kod obračuna amortizacije su sljedeće: građevinski objekti 1,125%, medicinska i stomatološka oprema 10%, nematerijalna imovina 10%, kancelarijska i ostala oprema 10% i transportna sredstva 10%.

Procjena vrijednosti umanjenja sredstava

Ustanova na datum bilansa, kao ni prethodnih godina, nije vršila procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva, u skladu sa tačkom 9. i ostalim zahtjevima iz MRS-a 36 – Umanjenje imovine i Pravilnikom o računovodstvu-knjigovodstvu, popisu i računovodstvenim politikama Ustanove.

Knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme koja bi se utvrdila u skladu sa MRS-om 36 - Umanjenje imovine, može se značajno razlikovati od iskazane.

Preporuka:

- *na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, u skladu s MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti imovine.*

Vlasništvo nad nekretninama

U poslovnim knjigama Ustanove, u okviru građevinskih objekata, evidentirano je 11 poslovnih prostora (zgrada Sjedišta u ulici Hrvatskih branitelja bb; zgrada Hitne medicinske pomoći Bulevar, zgrada Edukacijskog centra Bulevar, zgrada Logopedije Bijeli Brijeg, te poslovni prostori u kojima su smještene ambulante: Balinovac, Rodoč, Ilići, Cim, Buna, Rudnik i Centar II). Ustanova obavlja djelatnost porodične medicine ambulantama koje su najčešće smještene u prostorijama područnih mjesnih zajednica bez naknade (nisu prezentovani ugovori), na osnovu kojih se koriste ovi poslovni prostori koji također nisu evidentirani i iskazani u poslovnim knjigama Ustanove (Kruševo, Potoci, Jasenica, Baćevići, Bijeli Brijeg, Goranci i Stjepana Radića), dok je Studentska ambulanta smještena u prostorijama Mašinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru na osnovu Ugovora o zakupu bez naknade. Ustanova za najveći dio građevinskih objekata (poslovnih prostora) koje koristi nema vlasništvo niti pravo posjeda ili korištenja, odnosno građevinski objekti iskazani u poslovnim knjigama u zemljišnoknjižnim izvacima nisu evidentirani u njenom vlasništvu ili posjedu. Prema prezentovanoj dokumentaciji, Ustanova za poslovne prostore: Balinovac (dio prostora koji je kupila Ustanova), Cim i Rudnik raspolaže vjerodostojnom dokumentacijom o vlasništvu, za poslovni prostor Ilići, zgradu Hitne pomoći sa parkingom prezentovana je dokumentacija o posjedu ili pravu korištenja, dok je za poslovni prostor u Rodoču prezentovana Odluka o davanju na korištenje Ustanovi dijela objekta „Centra za smještaj i obuku struktura civilne zaštite“. Za ambulantu na Buni Ustanova nema pravo vlasništva niti korištenja. Međutim, uknjiženo je pravo korištenja građevinskog zemljišta u korist Ustanove. Zgrada Sjedišta Ustanove i zgrada u kojoj je smješten Edukacijski centar u zemljišnim knjigama vode se kao državno vlasništvo/općenarodna imovina. Za zgradu Logopedije i poslovni prostor u Centar II, nije prezentovana dokumentacija o vlasništvu niti pravu korištenja.

Evidentiranje dijela navedenih nekretnina (za zgrade: Sjedišta, Edukacijskog centra, Logopedije, Centar II i Buna) u glavnoj knjizi Ustanove izvršeno je u prethodnom periodu u visini sredstava ulaganja ili u visini doniranih sredstava ukupne nabavne vrijednosti od 5.270.973 KM (sadašnja vrijednost 4.222.310 KM), iako Ustanova ne posjeduje vjerodostojnu knjigovodstvenu dokumentaciju o vlasništvu ili posjedu na osnovu koje je izvršeno evidentiranje navedenih stalnih sredstava.

Nije prezentovana dokumentacije na osnovu koje se možemo uvjeriti da su tokom 2021. godine poduzimane aktivnosti na rješavanju, odnosno upisu prava vlasništva ili korištenja građevinskih objekata evidentiranih u poslovnim knjigama.

Ustanova ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja građevinskih objekata za najveći dio poslovnih prostora koje koristi i u kojima se pružaju usluge primarne zdravstvene zaštite (Sjedište Ustanove, kao i dio ambulanti porodične medicine), a koji su iskazani u poslovnim knjigama na 31. 12. 2021. godine u iznosu od 4.222.310 KM sadašnje vrijednosti.

Preporuka:

- ***osigurati validnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja poslovnih prostora koji su knjigovodstveno evidentirani u poslovnim knjigama.***

Hipoteke i založno pravo

Uvidom u prezentovanu dokumentaciju konstatovano je da nad nekretninama i pokretnim stvarima nisu upisane hipoteke i založna prava u korist trećih lica.

6.2.2 Tekuća sredstva

6.2.2.1 Zalihe

Na datum bilansa iskazane su sljedeće zalihe:

	31. 12. 2021.	u KM 31. 12.2020.
ZALIHE	361.568	241.345
Sirovine i materijal	307.107	193.091
Autogume i ambalaža	5.649	6.560
Alat i sitan inventar	48.812	41.694

Zalihe Ustanove se početno vrednuju po nabavnim cijenama, a utrošak se vrši po metodi prosječne ponderisane cijene.

Sitan inventar koji ima vrijednost manju od 50 KM otpisuje se pri stavljanju u upotrebu. Troškovi zaliha sitnog inventara i autoguma iskazuju se po stopi 50% godišnje u skladu sa Odlukom o amortizaciji stalne imovine i otpisu sitnog inventara.

Na datum bilansa iskazane su zalihe su ukupnom iznosu od 361.568 KM, a obuhvataju sirovine i materijal (307.107 KM), alat i sitan inventar (48.812 KM) i autogume i ambalažu (5.649 KM).

Ustanova vodi materijalno i finansijsko knjigovodstvo zaliha, a zalihe se evidentiraju po nabavnoj vrijednosti. Evidentiranje (zaduženje i razduženje) zaliha u finansijskom knjigovodstvu je uvezano kroz informacioni sistem sa evidencijom u materijalnom knjigovodstvu. Prilikom nabavke lijekova, kao i ostalih potrošnih materijala zadužuje se skladište, a na zahtjev službi, skladište izdaje lijekove službama, odnosno ambulantama Ustanove, dok se nabavka laboratorijskog materijala zadužuje direktno u laboratoriju, koja je potrošač tog materijala.

Zalihe u skladištu ostalog materijala – donirani materijal iskazane su u iznosu od 113.330 KM, a odnose se na materijalna sredstva raznih donatora u svrhu borbe protiv pandemije COVID-19 (mantili jednokratni, hirurške maske, rukavice, zaštitne polumaske za lice, dezinfekcijska sredstva i sl.). U prethodnom periodu Ustanova je uspostavila internu evidenciju o zaprimljenim i utrošenim količinama, kao i stanju u komadima na kraju dana, ali finansijska vrijednost doniranih materijala nije bila utvrđena niti knjigovodstveno evidentirana. Međutim, krajem 2021. godine navedene nepravilnosti su otklonjene, te izvršeno knjigovodstveno evidentiranje doniranih materijala na teret odgođenih kratkoročnih prihoda, koji se priznaju kao prihodi u periodu njihove potrošnje. Tokom 2021. godine po ovom osnovu utrošen je donirani materijal u iznosu od 31.479 KM i za isti iznos priznati su prihodi.

Ustanova nije vršila procjenu vrijednosti zaliha u skladu sa MRS-om 2 – Zalihe.

6.2.2.2 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti na datum bilansa iskazani su u iznosu od 1.084.386 KM. Ovaj iznos odnosi se na stanja na transakcijskim i deviznim računima. Struktura gotovinskih sredstava prikazana je u tabeli:

	31. 12. 2021.	u KM 31. 12.2020.
GOTOVINA I GOTOVINSKA SREDSTVA	1.084.386	1.111.630
Transakcijski račun (KM)	869.118	1.052.541
Devizni račun (EUR)	35.373	41.300
Devizni namjenski račun RACE (EUR)	179.774	17.789
Devizni račun (HRK)	120	0

Ustanova ima otvorene transakcijske račune kod: „UniCredit banke“ d.d. Mostar (glavni račun), „Raiffeisen Banke“ d.d. BiH i „Addiko banke“ d.d. Mostar. Ugovor o pružanju bankarskih usluga sa UniCredit bankom zaključen je 29. 3. 2021. godine nakon provedenog postupka javne nabavke. Osim navedenog, Ustanova je sa UniCredit bankom d.d. Mostar zaključila Ugovor o vođenju inostranog platnog prometa (EUR), kao i Ugovor o vođenje inostranog platnog prometa u vezi s Projektom RACE (EUR). Gotovinska sredstva na deviznom računu iskazana su prema srednjem kursu Centralne banke BiH.

Ustanova ima uspostavljenu Blagajnu, koja na datum bilansa nije imala iskazano stanje. Gotov novac obavljanjem registrovane djelatnosti uplaćuje se na transakcijski račun u skladu s članom 20. Zakona o unutrašnjem platnom prometu¹⁵ i članom 8. Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.¹⁶

6.2.2.3 Kratkoročna potraživanja i aktivna vremenska razgraničenja

Na datum bilansa, u finansijskim izvještajima iskazana su sljedeća kratkoročna potraživanja i aktivna vremenska razgraničenja:

	u KM	
	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA	1.499.984	1.372.806
Potraživanja od kupaca u zemlji	98.979	594.705
Potraživanja iz specifičnih poslova	8.571	8.571
Druga kratkoročna potraživanja	1.392.434	769.530

Kratkoročna potraživanja iskazana su iznosu od 1.499.984 KM, a odnose na: druga potraživanja od kupaca u zemlji (98.979 KM), potraživanja iz specifičnih poslova (8.571 KM) i druga kratkoročna potraživanja (1.392.434 KM).

Potraživanja od kupaca u zemlji iskazana su u iznosu od 98.979 KM, a odnose se na potraživanja od kupaca (77.961 KM) i sumnjiva i sporna potraživanja (21.018 KM). Ustanova je u 2021. godini, prema Odluci o utvrđivanju rezultata popisa od 18. 2. 2022. godine koju je donijela v.d. direktorica, izvršila prenos potraživanja od kupaca na sumnjiva i sporna potraživanja u iznosu od 21.018 KM. Također, prema navedenoj Odluci izvršen je direktni otpis nenaplaćenih potraživanja starijih od 12 mjeseci u ukupnom iznosu od 2.417 KM. Naime, Komisija za popis novca, potraživanja i obaveza konstatovala je da je za dio potraživanja od kupaca koji nije naplaćen potrebno izvršiti prenos na sumnjiva i sporna potraživanja, a najveći dio sumnjivih i spornih potraživanja u iznosu od 19.588 KM odnosi se na potraživanja od preduzeća „Aluminij“ d.d. Mostar.

Prema prezentovanim izvodima otvoreni stavki sa 31. 12. 2021. godine izvršeno je usaglašavanje sa kupcima za 73% iskazanih potraživanja, a najveći dio nepotvrđenih izvoda otvorenih stavki odnosi se na sumnjiva i sporna potraživanja.

Druga kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 1.392.434 KM, a najveći dio odnosi se na potraživanja od pruženih usluga zdravstvene zaštite prema ZZO HNK (832.324 KM) za mjesec decembar 2021. godine, potraživanja iz budžeta Grada Mostara (524.040 KM) i potraživanje od Službe za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanskog kantona za refundaciju sredstava po Programu zapošljavanja.

Ustanova je potraživanja od pruženih usluga zdravstvene zaštite prema ZZO HNK po osnovu zaključenog Ugovora za 2021. godinu evidentirala i iskazala u okviru drugih kratkoročnih potraživanja, što nije u skladu s članom 18. Pravilnika o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za privredna društva (preporuka data u tački 6.1.1.1 Izvještaja).

Potraživanja iz budžeta Grada Mostara (524.040 KM) najvećim dijelom odnose se na potraživanja po osnovu Odluke o odobravanju sredstava u svrhu sufinansiranja obaveza iz potpisanih kolektivnih ugovora iz oblasti zdravstva od 323.040 KM i Odluke Grada Mostara od 27. 12. 2021. godine u svrhu nabavke sanitetskog materijala od 200.000 KM (detaljnije u tački 6.1.1.1 Izvještaja).

¹⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 48/15, 79/15, 4/21

¹⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 72/15, 82/15

Aktivna vremenska razgraničenja iskazana su u iznosu od 72.658 KM i odnose na evidentiranje potraživanja za nefakturisane usluge po osnovu zaključenog Ugovora sa JP "Elektroprivreda HZHB" d.d. Mostar za organizacionu jedinicu „Proizvodnja električne energije“ (detaljnije u tački 6.1.1.1 Izještaja).

6.2.3 Kapital

Na datum bilansa iskazan je kapital sa sljedećom strukturu:

	u KM	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
KAPITAL		5.821.892	5.762.064
Osnovni kapital		3.743.522	3.743.522
Neraspoređeni višak prihoda ranijih godina		2.018.542	1.121.717
Neraspoređeni višak prihoda izvještajne godine		59.828	896.825

Osnovni kapital u poslovnim knjigama Ustanove iskazan je u iznosu od 3.743.522 KM, a u Izvodu iz sudskog registra od 29. 9. 2021. godine kao osnivač upisan je Grad Mostar sa učešćem u kapitalu od 2.000 KM. Prema prezentovanoj dokumentaciji (bruto bilans Ustanove na 31. 12. 1995. godine, analitičke kartice kapitala i građevinskih objekata), vidljivo je da je najvećim dijelom na osnovni kapital evidentiran građevinski objekat koji je Ustanovi donirao Zavod zdravstvenog osiguranja HZHB neposredno nakon njenog osnivanja (knjigovodstveno evidentiranje građevinskog objekta u korist kapitala izvršeno 1995 godine).

Ustanova nije izvršila usaglašavanje kapitala upisanog u sudskom registru sa iskazanim u poslovnim knjigama za iznos od 3.741.522 KM. Popisom sredstava i obaveza na 31. 12. 2021. godine nije obuhvaćen kapital, niti je obrazloženo iskazano stanje u Bilješkama uz finansijske izještaje.

Neraspoređeni višak prihoda ranijih godina na 31. 12. 2021. godine iskazan je u iznosu od 2.018.542 KM.

Neraspoređeni višak prihoda izvještajne godine na 31. 12. 2021. godine iskazan je u iznosu od 59.828 KM.

Preporuka:

- *usaglasiti kapital Ustanove iskazan u poslovnim knjigama i u sudskom registru.*

6.2.4 Dugoročna rezervisanja i razgraničenja

Dugoročna rezervisanja i razgraničenja iskazana su u iznosu od 2.976.123 KM i odnose se na: naprijed naplaćene i odgođene prihode (2.969.450 KM) i dugoročna rezervisanja po osnovu sudskih sporova koji se vode protiv Ustanove (6.673 KM).

Unaprijed naplaćeni i odgođeni prihodi evidentiraju se u skladu s MRS-om 20 – Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljanje državne pomoći, a odnose se na donirana sredstva za izgradnju građevinskih objekata u iznosu od 1.734.941 (zgrada logopedije, Centar za edukaciju, ambulanta Rudnik i povećanje energetske efikasnosti u zgradi Sjedišta Ustanove), medicinsku i kancelarijsku opremu u iznosu od 772.427 KM, transportna sredstva u iznosu od 78.679 KM i dugoročna razgraničenja po osnovu Projekta „RACE“ u iznosu od 383.403 KM.

Tokom 2021. godine izvršeno je povećanje odgođenih prihoda (24.072 KM), koji se odnose na donaciju od Grada Mostara u iznosu od 20.000 KM u svrhu podrške provođenja Projekta „povećanje energetske efikasnosti“ i donaciju sistema video nadzora i njegove ugradnje od preduzeća „Energetik-elektronik“ d.o.o. Čitluk.

Osim toga, izvršeno je priznavanje prihoda na teret odgođenih prihoda u ukupnom iznosu od 194.715 KM po osnovu doniranih sredstava za izgradnju građevinskih objekata, donirane opreme, transportnih sredstava i Projekta „RACE“ u visini troška amortizacije. Iznos tekuće amortizacije doniranih sredstava priznaje se kao prihod u svakom periodu, sistemski tokom vijeka upotrebe sredstava.

Dugoročna razgraničenja po osnovu Projekta „RACE“ iskazana su u iznosu od 383.403 KM. Najveći dio, u iznosu od 271.978 KM, odnosi se na nabavljena sanitetska vozila u 2020. godini od dobavljača „MRM“ export-import d.o.o. Ljubuški (što je 85% vrijednosti nabavke od 319.973 KM koja se finansira putem Projekta).

6.2.5 Obaveze

6.2.5.1 Kratkoročne obaveze

Kratkoročne obaveze iskazane su u iznosu 1.723.582 KM, a struktura je prikazana u narednoj tabeli:

	u KM	31.12.2021.	31.12.2020.
KRATKOROČNE OBAVEZE		1.723.582	1.670.042
Kratkoročne finansijske obaveze	61.308	-	
Obaveze iz poslovanja	478.202	559.170	
Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih	1.157.152	1.081.143	
Druge obaveze	15.566	18.169	
Obaveze za PDV	7.939	8.091	
Obaveze za ostale poreze i dažbine	1.247	961	
Obaveze za porez na dobit	2.168	2.508	

Kratkoročne finansijske obaveze u iznosu od 61.308 KM odnose se na kratkoročni dio dugoročnih obaveza po dugoročnom kreditu zaključenom 22. 5. 2020. godine s Raiffeisen bankom d.d. BiH Sarajevo, sa rokom korištenja od 1. 10. 2020. godine i rokom otplate do 1. 10. 2022. godine. Kreditna sredstva su odobrena za obavljanje registrovanih poslovnih djelatnosti u ukupnom iznosu od 254. 000 KM.

Obaveze iz poslovanja iskazane su u iznosu od 478.202 KM i odnose se na obaveze prema dobavljačima (453.564 KM) i primljene avanse (24.638 KM). Od ukupno iskazanih obaveza prema dobavljačima na datum bilansa 80% je potvrđeno putem konfirmacije salda.

Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih iskazane u iznosu od 1.157.152 KM, a najznačajnije se odnose na obaveze za neto plaće (600.333 KM), obaveze za poreze i doprinose (446.353 KM) i obaveze za ostala primanja zaposlenih (85.056 KM) za decembar 2021. godine.

Osim navedenih Ustanova ima iskazane obaveze za neto plaće (1.766 KM), obaveze za porez i doprinose (23.644 KM) za neizmirene obaveze iz ranijeg perioda. Prema prezentovanoj dokumentaciji obaveze proističi iz razlika u obračunu i isplati plaća po osnovu sudskih presuda (tužbe iz radnih odnosa) iz 2013. i 2014. godine.

Druge obaveze iskazane u iznosu od 15.566 KM, najvećim dijelom se odnose na obaveze po osnovu ugovora o djelu, uključujući i pripadajuće poreze i doprinose u iznosu od 13.464 KM i obaveze po osnovu naknada članovima Upravnog odbora i naknada članovima komisija, uključujući pripadajuće porez i doprinose u iznosu od 2.101 KM. Iskazane obaveze se odnose na decembar 2021. godine.

6.2.5.2 Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja iskazana su u iznosu od 131.604 KM, a odnose se na odgođene prihode za primljene donacije (122.147 KM) i obračunate prihode narednog perioda (9.457 KM).

U strukturi odgođenog prihoda za primljene donacije najznačajnije su: donacija u materijalu (113.810. KM) i odloženi prihodi po osnovu donacije odobrane u novcu od Središnjeg državnog ureda za Hrvate van Hrvatske (7.383 KM).

6.2.6 Popis sredstava i obaveza

Direktorica Ustanove je 24. 12. 2021. godine donijela Odluku o vršenju popisa za 2021. godinu i formiranju popisnih komisija, kojom je definisano da će se popis obaviti u periodu od 4. 1. 2022. do 28. 1. 2022. godine. Odlukom je imenovana Centralna popisna komisija i dvije pojedinačne popisne komisije, i to:

Komisija za popis osnovnih sredstava, sitnog inventara i potrošnog materijala i Komisija za popis novčanih sredstava, potraživanja i obaveza. Na kraju popisa popisne komisije sastavljaju izvještaje o popisu i prijedloge za eventualni rashod i rješavanje utvrđenih razlika između rezultata utvrđenih popisom i knjigovodstvenog stanja, a najkasnije do 15. 2. 2022. godine u skladu sa Odlukom o vršenju popisa za 2021. godinu i formiranjem popisnih komisija.

Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da pojedinačne popisne komisije nisu izvršile popis kapitala evidentiranog u poslovnim knjigama u iznosu od 3.743.522 KM, a izvještajima nisu obuhvaćeni ni odgođeni prihodi u iznosu od 2.969.450 KM i dugoročna rezervisanja za sudske sporove u iznosu od 6.673 KM. Osim toga, Ustanova ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja građevinskih objekata za dio poslovnih prostora koje koristi i u kojima se pružaju usluge primarne zdravstvene zaštite, što komisija u svojim izvještajima nije konstatovala.

Komisija za popis novčanih sredstava potraživanja i obaveza dala je prijedlog da se: fakturišu naplaćene, a nefakturisane usluge u iznosu od 10.276 KM, izvrši otpis potraživanja starijih od 12 mjeseci u iznosu od 2.417 KM i prenos potraživanja od kupaca na sumnjiva i sporna potraživanja u iznosu od 21.018 KM.

Komisija za popis stalnih sredstava, sitnog inventara i zaliha dala je prijedlog da se rashoduju: postrojenja i oprema (nabavne vrijednosti 22.435 KM, otpisane vrijednosti 19.175 KM), alati pogonski i kancelarijski namještaj (nabavne i otpisane vrijednosti 5.894 KM) i transportna sredstva (nabavne i otpisane vrijednosti 72.357 KM).

Direktorica je 18. 2. 2022. godine donijela Odluku o utvrđivanju rezultata popisa kojom su prihvaćeni naprijed navedeni prijedlozi popisnih komisija. Rezultati popisa knjigovodstveno su evidentirani pod 31. 12. 2021. godine. Navedenom Odlukom zadužena je Služba za tehničko održavanje da predloži direktorici mogućnost licitacijske prodaje ili donacije nekih sredstava predloženih za rashodovanje i eventualnu upotrebu za rezervne dijelove, a da se za preostala sredstva da prijedlog za uništenje ili odlaganje na propisan način. U vezi s navedenim, dva službena vozila (transportna sredstva) Odlukom su donirana Gradu Mostaru. Jedno službeno vozilo nakon provedene Interne licitacije, a po osnovu zaključenog Kupoprodajnog ugovora prodato je zaposleniku Ustanove, a preostalo rashodovano vozilo bit će predmet licitacijske prodaje. O poduzetim aktivnostima za ostala rashodovana sredstva utvrđena popisom nije prezentovana dokumentacija.

Nije izvršen sveobuhvatan popis imovine i obaveza jer popisom nisu obuhvaćeni kapital, odgođeni prihodi i dugoročna rezervisanja za sudske sporove koji su evidentirani u poslovnim knjigama. Navedeno nije u skladu s članovima 21. i 22. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH¹⁷ i članom 18. Pravilnika o računovodstvu-knjigovodstvu, popisu i računovodstvenim politikama Ustanove.

Preporuka:

- *godišnjim popisom obuhvatiti i kapital, dugoročna razgraničenja i rezervisanja, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o računovodstvu-knjigovodstvu, popisu i računovodstvenim politikama.*

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 20.919 KM i ukupne novčane isplate u iznosu od 48.143 KM, što je za rezultat imalo negativan novčani tok. Iznos gotovine na kraju izvještajnog perioda odgovara iznosu gotovine iskazane u Bilansu stanja. Izvještaj o novčanom toku sačinjen je prema MRS-u 7 – Izvještaj o novčanim tokovima, po indirektnoj metodi.

6.4 IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

Izvještaj o promjenama na kapitalu za 2021. godinu sačinjen je u skladu s Pravilnikom o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva. Iskazane vrijednosti na pojedinim pozicijama usklađene su sa iskazanim vrijednostima u Bilansu stanja i Bilansu uspjeha.

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 15/21

6.5 BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Bilješke uz Godišnje finansijske izvještaje nisu sačinjene u skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarada finansijskog izvještavanja. **U Bilješkama uz finansijske izvještaje dati su statistički podaci po bilansnim pozicijama (povećanje, smanjenje, procentualni udio i sl.), koji ne sadrže potrebne informacije i dodatna objašnjenja pojedinih značajnih bilansnih pozicija korisnicima finansijskih izvještaja u skladu s propisima kojima su uređena objavljivanja uz finansijske izvještaje.**

Preporuka:

- *Bilješke uz finansijske izvještaje sačinjavati u skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarada finansijskog izvještavanja.*

7. JAVNE NABAVKE

Plan nabavki Ustanove za 2021. godinu objavljen je na službenoj stranici Ustanove, u formi tabelarnog pregleda bez ovjere i potpisa. Nije prezentovana Odluka o usvajanju Plana javnih nabavki, ni bilo koji drugi akt iz kojeg bi bilo vidljivo da je usvojen, i ko ga je usvojio. Napominjemo da je Plan javnih nabavki za 2022. godinu usvojio Upravni odbor Odlukom od 25. 2. 2022. godine.

Planom nabavki planirano je 20 postupaka ukupne procijenjene vrijednosti 1.019.409 KM,¹⁸ i to: pet otvorenih postupaka (636.316 KM) i 15 konkurentskih zahtjeva (383.093 KM), dok za dva konkurentska zahtjeva nije izvršena procijenjena vrijednost postupka (nabavka vakcina i odvoz medicinskog otpada).

Prema pregledu provedenih postupaka javnih nabavki i zaključenih ugovora, u 2021. godini proveden je 51 postupak javne nabavke ukupne ugovorene vrijednosti 1.614.549 KM, i to: sedam otvorenih postupaka (795.289 KM), 21 konkurentski zahtjev (665.946 KM), 22 direktna sporazuma (112.386 KM) i jedan pregovarački postupak bez objave obavještenja (40.927 KM).

Revidirano je 19 postupaka javnih nabavki ukupne ugovorene vrijednosti 921.799 KM (četiri otvorena postupka ukupne vrijednosti 541.942 KM, sedam konkurentskih zahtjeva ukupne vrijednosti 294.171 KM, jedan pregovarački postupak bez objave obavještenja ukupne vrijednosti 40.927 KM i sedam direktnih sporazuma ukupne vrijednosti 44.759 KM).

Izvršenim uvidom u postupke javnih nabavki koje smo uzeli u uzorak konstatovali smo sljedeće:

- za postupke javnih nabavki putem konkurentskog zahtjeva u vrijednosti od 665.946 KM utvrdili smo da **nisu upućivani zahtjevi za dostavu ponuda na najmanje tri adrese, a na osnovu kojih ponuđači mogu pripremiti svoje ponude na stvarno konkurentnoj osnovi, što nije u skladu s članom 88. Zakona o javnim nabavkama;**
- nabavka „seta za uzimanje i transport uzoraka iz grla i nazofarinka“ provedena je putem dva odvojena konkurentska zahtjeva ukupne vrijednosti 88.335 KM od dobavljača „Dia-prom“ d.o.o. Posušje. Nabavka nije izvršena u okviru vrijednosnog razreda za robe iste ili slične vrste kako je propisano članovima 15. i 87. Zakona o javnim nabavkama. **S obzirom na navedeno, konstatujemo da za nabavke roba iste ili slične vrste putem konkurentskog zahtjeva Ustanova nije pravilno odabrala postupak nabavke u okviru vrijednosnog razreda, što nije u skladu sa članovima 15. i 87. Zakona o javnim nabavkama;**
- nabavka „SARS-CoV-2 antigenskih testova iz brisa nazofarinka“ u ukupnom iznosu od 80.455 KM provedena je putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja (40.927 KM) i putem šest direktnih postupaka (39.528 KM). Kod provođenja pregovaračkog postupka Ustanova se pozvala na razloge krajnje hitnosti u skladu sa članom 21. tačka d) Zakona o javnim nabavkama.

¹⁸ Vrijednosti planiranih i izvršenih javnih nabavki izražene su sa PDV-om.

Imajući u vidu da je osim pregovaračkog postupka provedena nabavka „SARS-CoV-2 antigenskih testova“ još putem šest direktnih postupaka konstatovali smo da Ustanova nije primjenila odgovarajući postupak nabavke, što nije u skladu s članovima 15. i 87. Zakona o javnim nabavkama.

Nabavka roba iste vrste „set za uzimanje i transport uzoraka iz grla i nazofarINKsa“ u iznosu od 88.335 KM, koja je provedena putem dva konkurenčna zahtjeva i „SARS-CoV-2 antigenski testovi iz nazofarINKsa“ u iznosu od 80.455 KM koja je provedena putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja i šest direktnih sporazuma nije vršena primjenom odgovarajućeg postupka, zbog čega nije osigurana pravična i aktivna konkurenčija. To nije u skladu sa članovima 3, 15. i 87. Zakona o javnim nabavkama. Osim toga, kod provođenja konkurenčnih zahtjeva Ustanova nije primjenjivala odredbe utvrđene članom 88. Zakona o javnim nabavkama.

Preporuka:

- *postupke javnih nabavki provoditi uz primjenu odredbi Zakona o javnim nabavkama u dijelu primjene odgovarajućeg postupka i upućivanja zahtjeve za dostavu ponuda.*

8. SUDSKI SPOROVI

Prema prezentovanom podacima, protiv Ustanove u prethodnom periodu pokrenuta su četiri postupka ukupne vrijednosti tužbenih zahtjeva od 37.673 KM, dok prema trećim licima Ustanova nema pokrenutih sporova. Od ukupno pokrenutih sporova, tri su iz radnog odnosa, a jedan je radi proglašenja nevažećim odredbi Pravilnika o radu. Presudom Općinskog suda u Mostaru za pokrenuti radni spor (tužbeni zahtjev od 31.000 KM) poništena je Odluka o otkazu ugovora o radu, a samo troškovi u iznosu od 3.673 KM pali su na teret Ustanove. Za radni spor u vrijednosti tužbenog zahtjeva od 2.000 KM donesena je Presuda Općinskog suda u Mostaru, na koju je podnesena žalba, dok je za radni spor vrijednosti tužbenog zahtjeva od 1.000 KM prvostepeni postupak u toku. Za spor pokrenut radi proglašenja nevažećim odredbi Pravilnika o radu žalbeni postupak je u toku.

Ustanova je krajem 2021. godine izvršila rezervisanja novčanih sredstava za potencijalne obaveze po osnovu sudske sporove u iznosu od 6.673 KM na teret troškova rezervisanja.

9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Ustanova je 21. 6. 2022. godine dostavila komentar na Nacrt izvještaja o finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

U komentaru su data obrazloženja i dostavljena je dodatna dokumentacija koja se odnosi na kvalifikacije vezane za: priznavanje prihoda od prodaje učinaka u skladu sa MSFI-jem 15 – Prihodi od ugovora s kupcima, priznavanje prihoda po osnovu donacija namjenskih novčanih sredstava povezanih s imovinom u skladu s odredbama MRS-a 20 – Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći, donošenje i usvajanje finansijskog plana, plana rada i razvoja i godišnjeg programa rada za 2021. godinu, kao i dodatne informacije za nalaze i preporuke koje se odnose na: unutrašnji nadzor nad radom organizacijskih jedinica i zdravstvenih zaposlenika, sistem bezbjednosnih standarda, tromjesečne izvještaje o cjelokupnom poslovanju utvrđene članom 68. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, angažovanje izvršilaca za obavljanje poslova utvrđenih Pravilnikom o radu Ustanove i rješavanja o vlasništvu ili pravu korištenja građevinskih objekata iskazanih u poslovnim knjigama Ustanove.

Za data obrazloženja nisu prezentovane nove činjenice, niti je dostavljena dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza u Izvještaju, za šta dajemo sljedeća pojašnjenja:

- U obrazloženju vezanom za priznavanje prihoda od usluga po osnovu MSFI-ja 15 – Prihodi od ugovora sa kupcima dostavljen je pregled koji sadrži popis lica imenom i prezimenom, bez informacija kojem organizacijskom dijelu JP „Elektroprivreda HZHB“ d.d. ta lica pripadaju, kao i bez informacija o izvršenom obimu usluga i njihovoj vrijednosti, kako pojedinačnoj, tako i ukupnoj.

Skrećemo pažnju da je tokom obavljanja završne revizije prezentovano da je JP „Elektroprivreda HZHB“ d.d. dostavila narudžbenicu za obavljanje usluga sistematskog pregleda za predmetnu organizacijsku jedinicu 7. 3. 2022., sa rokom izvršenja do 7. 5. 2022. godine. Budući da se nismo uvjerili da su usluge sistematskih pregleda izvršene zaključno sa 31. 12. 2021. godine, nije postojao osnov za priznavanje i evidentiranje prihoda u skladu s odredbama MSFI-ja 15. To je imalo za posljedicu da su aktivna vremenska razgraničenja, prihodi i finansijski rezultat precijenjeni za 72.658 KM.

- U obrazloženju koje se odnosi na priznavanje prihoda po osnovu donacija namjenskih novčanih sredstava povezanih s imovinom navedeno je da su prihodi po osnovu Odluke Grada Mostara od 27. 12. 2021. godine priznati na sistemskoj osnovi i za odnosni period. Obrazloženje nismo prihvatali jer je Ustanova po osnovu ove Odluke priznala prihode u visini ukupno odobrenih sredstava, iako su sredstva odobrena u svrhu nabavke sanitetskog materijala, za koju nije prezentovano da je vršena od dana donošenja Odluke do kraja godine. Imajući u vidu da u Odluci nije navedeno da su sredstva namijenjena za pokriće već nastalih troškova po osnovu nabavke sanitetskog materijala (refundacija), smatramo da nije bilo osnova za priznavanje prihoda u 2021. godini. Dokumentacija koja je dostavljena uz komentar timu za reviziju već je prezentovana tokom obavljanja završne revizije, te se ne može prihvati kao relevantna budući da je njome obuhvaćena nabavka sanitetskog materijala tokom 2021. godine, a prije donošenja Odluke. U odredbama MRS-a 20 definisano je da se državna bespovratna davanja priznaju u dobit ili gubitak na sistemskom osnovu tokom perioda u kojima Ustanova povezane troškove, za čije su pokriće davanja namijenjena, priznaje kao rashod. To je imalo za posljedicu da su ostali prihodi i finansijski rezultat precijenjeni za 200.000 KM.
- Obrazloženja vezana za donošenje i usvajanje Finansijskog plana, plana rada i razvoja i godišnjeg programa rada za 2021. godinu nismo prihvatali jer je Ustanova kao dodatnu dokumentaciju dostavila Izvještaj o poslovanju s planom poslovanja koji je Upravni odbor razmatrao u martu 2021. godine, a odnosi se na Izvještaj o poslovanju za 2020. godinu. U skladu s članom 65. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i članom 16. Statuta Ustanove, Upravni odbor obavezan je usvojiti Finansijski plan, te sačiniti Plan rada i razvoja i Godišnji program rada za 2021. godinu.

U komentarima vezanim za provođenje unutrašnjeg nadzora nad radom organizacijskih jedinica i zdravstvenih zaposlenika, sistem bezbjednosnih standarda, tromjesečne izvještaje o cijelokupnom poslovanju utvrđene članom 68. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, angažovanje izvršilaca za obavljanje poslova utvrđenih Pravilnikom o radu, kao i pitanja koja se odnose na vlasništvo ili pravo korištenja građevinskih objekata u kojima je smještena Ustanova i područne ambulante nisu iskazana neslaganja, već je navedeno da su poduzete određene aktivnosti na implementaciji preporuka, koje će biti okončane tokom 2022. godine.

Također, u komentarima je navedeno da će Ustanova u narednom periodu, u skladu s mogućnostima, poduzeti aktivnosti na implementaciji ostalih preporuka datih u Izvještaju.

Koordinatorica rada u Sektoru za finansijsku
reviziju zavoda, fondova i agencija

Marijana Milićević

Tim za reviziju

Merima Čerkez – voditeljica tima

Ante Čović – član tima

V PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine			
Naziv pravnog lica: Dom zdravlja Mostar			
RB	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
A)	DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
	POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
I	Poslovni prihodi (od 1 do 4)	15.371.424	14.625.845
1	Prihodi od prodaje robe	0	0
2	Prihodi od prodaje učinaka	1.361.336	1.748.945
3	Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	0	0
4	Ostali poslovni prihodi	14.010.088	12.876.900
II	Poslovni rashodi (od 1 do 9)	15.313.582	13.753.525
1	Nabavna vrijednost prodane robe	0	0
2	Materijalni troškovi	1.589.970	1.055.119
3	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	13.040.706	12.081.146
4	Troškovi proizvodnih usluga	33.832	41.331
5	Amortizacija	326.307	270.504
6	Troškovi rezervisanja	6.673	0
7	Nematerijalni troškovi	316.094	305.425
8	Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	0	0
9	Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	0	0
III	Dobit od poslovnih aktivnosti (I-II)	57.842	872.320
	Gubitak od poslovnih aktivnosti (II-I)	0	0
	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI	0	0
IV	Finansijski prihodi (od 1 do 6)	143	3.129
1	Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica	0	0
2	Prihodi od kamata	130	172
3	Pozitivne kursne razlike	13	2.957
4	Prihodi od efekata valutne klauzule	0	0
5	Prihodi od učešća u dobiti zajedničkih ulaganja	0	0
6	Ostali finansijski prihodi	0	0
V	Finansijski rashodi (od 1 do 5)	5.606	13.680
1	Finansijski rashodi iz odnosa s povezanim pravnim licima	2.469	6.019
2	Rashodi kamata	2.855	6.586
3	Negativne kursne razlike	282	1.075
4	Rashodi iz osnova valutne klauzule	0	0
5	Ostali finansijski rashodi	0	0
VI	Dobit od finansijskih aktivnosti (IV-V)	0	0
	Gubitak od finansijske aktivnosti (V-IV)	5.463	10.551
VII	Dobit redovne aktivnosti (III-VI) > 0	52.379	861.769
VIII	Gubitak od redovne aktivnosti (III-VI) < 0	0	0
	OSTALI PRIHODI I RASHODI	0	0
IX	Ostali prihodi i dobici (od 1 do 9)	10.404	17.721
1	Dobici od prodaje stalnih sredstava	0	15.000
2	Dobici od prodaje investicionih nekretnina	0	0
3	Dobici od prodaje bioloških sredstava	0	0
4	Dobici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	0	0
5	Dobici od prodaje materijala	0	0
6	Viškovi	0	0
7	Naplaćena otpisana potraživanja	0	0
8	Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika	0	0
9	Otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi	10.404	2.721
X	Ostali rashodi i gubici (od 1 do 9)	2.516	6.038
1	Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava	0	5.938
2	Gubici od prodaje i rashodovanja investicionih nekretnina	0	0
3	Gubici od prodaje i rashodovanja bioloških sredstava	0	0
4	Gubici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	0	0
5	Gubici od prodaje materijala	0	0
6	Manjkovi	0	0
7	Rashodi iz osnova zaštite od rizika	0	0

8	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	2.417	100
9	Rashodi i gubici na zalihamama i ostali rashodi	99	0
XI	Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda (IX-X)	7.888	11.683
XII	Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (X-IX)	0	0
	PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRJEDNOSTI SREDSTAVA		
1	Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	0	0
2	Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	0	0
3	Povećanje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	0	0
4	Smanjenje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	0	0
XIII	Dobit od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) > 0	0	0
XIV	Gubitak od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) < 0	0	0
1*	Prihodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki neznačajnih grešaka iz ranijih perioda	6.495	26.354
2*	Rashodi iz osnova promjena računovodstvenih politika i ispravki neznačajnih grešaka iz ranijih perioda	4.766	473
	DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XV	Dobit neprekinitog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) > 0	61.996	899.333
XVI	Gubitak neprekinitog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) < 0	0	0
	POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
1**	Porezni rashodi perioda	2.168	2.508
2**	Odloženi porezni rashodi perioda	0	0
3**	Odloženi porezni prihodi perioda	0	0
	NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA	0	0
XVII	Neto dobit neprekinitog poslovanja (XV-XVII - 1**- 2**+ 3**) > 0	59.828	896.825
XVIII	Neto gubitak neprekinitog poslovanja (XV-XVII - 1**- 2**+ 3**) < 0	0	0
	DOBIT ILI GUBITAK PREKINUTOG POSLOVANJA		
XIX	Neto dobit prekinutog poslovanja	0	0
XX	Neto gubitak prekinutog poslovanja	0	0
	NETO DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
XXI	Neto dobit perioda (XVII-XVIII+XIX-XX) > 0	59.828	896.825
XXII	Neto gubitak perioda (XVII-XVIII+XIX-XX) < 0	0	0
B)	OSTALA SVEOBUVATNA DOBIT ILI GUBITAK		
1	Dobici utvrđeni direktno u kapitalu	0	0
2	Gubici utvrđeni direktno u kapitalu	0	0
3	Obračunati odloženi porez na ostalu sveobuhvatnu dobit	0	0
XXIII	Neto ostala sveobuhvatna dobit (1-2-3) > 0	0	0
XXIV	Neto ostali sveobuhvatni gubitak (1-2-3) < 0	0	0
	Ukupna neto sveobuhvatna dobit perioda (XXI-XXII+XXIII-XXIV) > 0	59.828	896.825
	Ukupna neto sveobuhvatna dobit perioda (XXI-XXII+XXIII-XXIV) < 0	0	0
	Neto dobit/gubitak perioda prema vlasništvu (XXI ili XXII)	59.828	896.825
	a) vlasnicima matice	59.828	896.825
	b) vlasnicima manjinskih interesa		
	Neto dobit/gubitak perioda prema vlasništvu (XXIII ili XXIV)	59.828	896.825
	a) vlasnicima matice	59.828	896.825
	b) vlasnicima manjinskih interesa		
	Zarada po dionicima:		
	a) obična	0	0
	b) razdijeljena		
	Prosječan broj zaposlenih:		
	- na bazi sati rada	0	0
	- na bazi stanja krajem mjeseca		

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 24. 2. 2022. godine.

Direktorica

Kristina Bevanda

Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine

Naziv pravnog lica: Dom zdravlja Mostar

Pozicija	Iznos tekuće godine			Iznos prethodne godine /neto/	
	Bruto	Ispravka vrijednosti	NETO (3-4)		
1	2	3	4	5	6
AKTIVA					
A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI (od 1 do 8)	12.883.460	5.251.183	7.632.277	7.644.303	
1 Nematerijalna sredstva	148.438	103.598	44.840	43.335	
2 Nekretnine, postrojenja i oprema	12.735.022	5.147.585	7.587.437	7.600.968	
3 Investicione nekretnine	0	0	0	0	
4 Biološka sredstva	0	0	0	0	
5 Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	0	0	0	0	
6 Dugoročni finansijski plasmani	0	0	0	0	
7 Druga dugoročna potraživanja	0	0	0	0	
8 Dugoročna razgraničenja	0	0	0	0	
B) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0	0	0	0	
C) TEKUĆA SREDSTVA (od 1 do 2)	3.278.392	259.796	3.018.596	2.725.781	
1 Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	621.364	259.796	361.568	241.345	
2 Gotovina, kratkoročna potraživanja i kratkoročni plasmani	2.657.028	0	2.657.028	2.484.436	
D) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	2.328	0	2.328	2.321	
E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	0	0	0	0	
I) POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)	16.164.180	5.510.979	10.653.201	10.372.405	
II) Vanbilansna evidencija – vanbilansna aktiva	0	0	0	0	
UKUPNO AKTIVA (I+II)	16.164.180	5.510.979	10.653.201	10.372.405	
PASIVA					
A) KAPITAL (od 1 do 10)			5.821.892	5.762.064	
1 Osnovni kapital			3.743.522	3.743.522	
2 Upisani neuplaćeni kapital			0	0	
3 Emisiona premija			0	0	
4 Rezerve			0	0	
5 Revalorizacione rezerve			0	0	
6 Nerealizovani dobici			0	0	
7 Nerealizovani gubici			0	0	
8 Neraspoređena dobit			2.078.370	2.018.542	
9 Gubitak do visine kapitala			0	0	
10 Otkupljene vlastite dionice i udjeli			0	0	
B) DUGOROČNA REZERVISANJA			2.976.123	2.709.998	
C) DUGOROČNE OBAVEZE			0	143.052	
D) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE			0	0	
E) KRATKOROČNE OBAVEZE (1 do 8)			1.723.582	1.670.042	
1 Kratkoročne finansijske obaveze			61.308	0	
2 Obaveze iz poslovanja			478.202	559.170	
3 Obaveze iz specifičnih poslova			0	0	
4 Obaveze po osnovu plaća, nak. i ostalih primanja zaposlenih			1.157.152	1.081.143	
5 Druge obaveze			15.566	18.169	
6 Obaveze za PDV			7.939	8.091	
7 Obaveze za ostale poreze i druge dažbine			1.247	961	
8 Obaveze za porez na dobit			2.168	2.508	
F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA			131.604	87.249	
G) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE			0	0	
I) POSLOVNA PASIVA (A+B+C+D+E+F+G)			10.653.201	10.372.405	
II) Vanbilansna evidencija – vanbilansna pasiva			0	0	
UKUPNO PASIVA (I+II)			10.653.201	10.372.405	

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 24. 2. 2022. godine.

Direktorica

Kristina Bevanda

**Izvještaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine
(Indirektna metoda)**

Naziv pravnog lica: Dom zdravlja Mostar

	Oznaka (+, -)	IZNOS	
		Tekuća godina	Prethodna godina
A. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
1	Neto dobit (gubitak) za period	59.828	896.825
	Usklađenje za:		
2	Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	+ 0	0
3	Gubici (dobici) od otuđenja nematerijalnih sredstava	+ (-) 0	0
4	Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	+ 326.307	270.504
5	Gubici (dobici) od otuđenja materijalnih sredstava	+ (-) 0	(9.062)
6	Usklađenja iz osnova dugoročnih finansijskih sredstava	+ (-) 0	0
7	Nerealizovani rashodi (prihodi) od kursnih razlika	+ (-) 0	0
8	Ostala usklađenja za negotovinske stavke	+ (-) 0	0
9	Ukupno (od 2 do 8)	326.307	261.442
10	Smanjenje (povećanje) zaliha	+ (-) (120.223)	(44.059)
11	Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	+ (-) (127.178)	(681.326)
12	Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	+ (-) 0	0
13	Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	+ (-) (72.658)	0
14	Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	+ (-) (55.468)	197.139
15	Povećanje (smanjenje) drugih obaveza	+ (-) (34.044)	(20.227)
16	Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	+ (-) 44.355	57.625
17	Ukupno (od 10 do 16)	(365.216)	(490.848)
18	Neto gotovinski tok od poslovnih aktivnosti (1+9+17)	20.919	667.419
B. GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI			
19	Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (od 20 do 25)	0	0
20	Prilivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	+ 0	0
21	Prilivi iz osnova prodaje dionica i udjela	0	0
22	Prilivi iz osnova prodaje stalnih sredstava	+ 0	0
23	Prilivi iz osnova kamata	+ 0	0
24	Prilivi od dividendi i učešća u dobiti	+ 0	0
25	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	+ 0	0
26	Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (od 27 do 30)	0	0
27	Odlivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	- 0	0
28	Odlivi iz osnova kupovine dionica i udjela	- 0	0
29	Odlivi iz osnova kupovine stalnih sredstava	- 0	0
30	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	- 0	0
31	Neto priliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (19-26)	0	0
32	Neto odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (26-19)	0	0
C. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI			
33	Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (od 34 do 37)	33.601	0
34	Prilivi iz osnova povećanja osnovnog kapitala	+ 0	0
35	Prilivi iz osnova dugoročnih kredita	+ 0	0
36	Prilivi iz osnova kratkoročnih kredita	+ 0	0
37	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	+ 33.601	0
38	Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (od 39 do 44)	81.744	854.185
39	Odlivi iz osnova otkupa vlastitih dionica i udjela	- 0	0
40	Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	- 81.744	0
41	Odlivi iz osnova kratkoročnih kredita	- 0	0
42	Odlivi iz osnova finansijskog lizinga	- 0	0
43	Odlivi iz osnova isplaćenih dividenda	- 0	0
44	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	- 0	854.185
45	Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (33-38)	0	0
46	Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (38-33)	48.143	854.185
47	D. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (18+31+45)	20.919	667.419
48	E. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (18+32+46)	48.143	854.185
49	F. NETO PRILIV GOTOVINE (47-48)	0	0
50	G. NETO ODLIV GOTOVINE (48-47)	27.224	186.766

Ured za reviziju institucija u FBiH

51	H. Gotovina na početku izvještajnog perioda		1.111.630	1.298.396
52	I. Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	+	0	0
53	J. Negativne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	-	20	0
54	K. Gotovina na kraju izvještajnog perioda (51+49-50+52-53)		1.084.386	1.111.630

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 24. 2. 2022. godine.

Direktorica

Kristina Bevanda

Izvještaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na 31. 12. 2021. godine

Naziv pravnog lica: Dom zdravlja Mostar

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	DIO KAPITALA KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRIVREDNOG DRUŠTVA						MANJINSKI INTERES	UKUPNO KAPITAL (7+8)
	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Revalorizacijske rezerve	Nerealizovani dobici/gubici	Ostale rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit/gubitak nepokriveni	Ukupno (2+3±5±7)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Stanje na 31. 12. 2019. god.	3.743.522	0	0	0	1.121.718	4.865.240	0	4.865.240
2. Efekti prom. u rač. politikama								±
3. Efekti ispravki grešaka	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2019. odnosno 1. 1. 2020. god. (1 ± 2 ± 3)	3.743.522	0	0	0	1.121.718	4.865.240	0	4.865.240
5. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Nerealizovani dobici/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvještaja u drugu valutu prezentacije	0	0	0	0	0	0	0	0
8. Neto dobit/gubitak iskazan u bilansu uspjeha	0	0	0	0	896.825	896.825	0	896.825
9. Neto dobici/gubici priznati direktno u kapital	0	0	0	0	0	0	0	0
10. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	0	0	0	0	1	1	0	1
11. Emisija d. kapitala i dr. oblici povećanja/smanjenja osnovnog kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0
12. Stanje na 31. 12. 2020. godine, odnosno 1. 1. 2021. godine (4 ± 5 ± 6 ± 7 ± 8 ± 9 -10 + 11)	3.743.522	0	0	0	2.018.542	5.762.064	0	5.762.064
13. Efekti promjena u rač. politikama	0	0	0	0	0	0	0	0
14. Efekti ispravki grešaka	0	0						
15. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2020. odnosno 1. 1. 2021. god. (12 ± 13 ± 14)	3.743.522	0	0	0	2.018.542	5.762.064	0	5.762.064
16. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava	0	0	0	0	0	0	0	0
17. Nerealizovani dobici/gubici po osnovu fin. sredstava raspoloživih za prodaju	0	0	0	0	0	0	0	0
18. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvještaja u drugu valutu prezentacije	0	0	0	0	0	0	0	0
19. Neto dobit (gubitak) iskazan u bilansu uspjeha	0	0	0	0	59.828	59.828	0	59.828
20. Neto dobici/gubici priznati direktno u kapitalu	0	0	0	0	0	0	0	0
21. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	0	0	0	0	0	0	0	0
22. Emisija d. kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0
23. Stanje na 31. 12. 2021. god. (15±16±17±18±19±20-21+22)	3.743.522	0	0	0	2.078.370	5.821.892	0	5.821.892

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 24. 2. 2022. godine.

Direktorica

Kristina Bevanda